

HRVATSKI VOJNIK

Broj 169. Godina V. 4. siječnja 2008.

www.hrvatski-vojnik.hr

BESPLATNI PRIMJERAK

€ 2,10 • CAD 3,00 • AUD 3,30 • USA 2,00 • CHF 3,50 • SLO € 1,80 • SIT 430,00 • SEK 17,00 • NOK 17,00 • DKK 15,50 • GBP 1,30

Obilježena 16. obljetnica Hrvatskog vojnog
učilišta "Petar Zrinski"

Ulaganje u znanje dugoročno je isplativo

PRINTED IN CROATIA
ISSN 1330 - 500X

Snježni radni dan hrvatskih specijalaca

Avirex®
Civilian & Military Tailors

MilerS

Trg Petra Svačića 1, Zagreb
tel: 01 / 457 3349

TJEDNIK MINISTARSTVA OBRANE

**HRVATSKI
VOJNIK**

Nakladnik:

MINISTARSTVO OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE

Glavni urednik: Željko Stipanović
(zeljko.stipanovic@morf.hr)Zamjenica glavnog urednika: Vesna Pintarić
(vpintar@morf.hr)

Zamjenik glavnog urednika za Internet:

Toma Vlašić (toma.vlasic@morf.hr)

Izvršni urednik: Mario Galić
(mario.galic@morf.hr)Urednici i novinari: Marija Alvir,
(marija.alvir@morf.hr), Leida Parlov,

Domagoj Vlahović

Urednik fotografije: Tomislav Brandt

Fotografi: Davor Kirin, Dubravko Kovač

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik)
(zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković,

Predrag Belušić, Damir Bebek

Webmaster: Drago Kelemen (dragok@morf.hr)

Priveđen: Jasmina Pešek

Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo

tel: 3784-937

Lektori: Gordana Jelavić, Boženka Bagarić

Marketing i financije: Igor Vitanović

tel: 3786-348;

fax: 3784-322

Preplata:

Inozemstvo: u korist: TISAK trgovac d.d.

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb

(za: Služba za odnose s javnošću i informiranje), devizni račun u Zagrebačkoj banci
30101-620-2500-3281060.Tuzemstvo: u korist: TISAK trgovac d.d.,
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb, (za:Služba za odnose s javnošću i informiranje), žiroračun 2360000-1101321302 poziv na broj
165, cijena 280,00 kn godišnje, Molimo pretplatnike da nakon uplate kopiju uplatnice
pošalju na adresu TISAK trgovac d.d.
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb.**Tisk:**Tiskara Zelina d.d.,
K. Krizmanić 1, 10380 Sv. I. Zelina**Naslov uredništva:**

MORH

Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p.
252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska
<http://www.hrvatski-vojnik.hr>E-mail: hrvovnik@morf.hr

Naklada: 5800 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara
(EMPA)Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo.
Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2008.Novinarski prilozi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu
službeni stav Ministarstva obrane RH**IZ SADRŽAJA****Obilježena 16. obljetnica
Hrvatskog vojnog učilišta
"Petar Zrinski"**

Ističući nužnost ulaganja u ljudske i materijalne resurse te razvoj programa Hrvatskoga vojnog učilišta, general bojnički Mirko Šundov zaključio je da bez toga nije moguće razviti djelotvoran sustav izobrazbe u Oružanim snagama

Strana 4

U Domu HV-a "Zvonimir" održana projekcija filma, predstavljanje monografije i izložba fotografija o sudjelovanju OSRH u misiji ISAF

Reakcija naših gostiju bila je vrlo pozitivna. Vjerujemo da njihove ocjene i pohvale nisu samo posljedica pristojnosti ili dobrih namjera. Uostalom, drukčijeg mišljenja nije bio ni ministar Rončević, koji je u svom kratkom obraćanju hvalio uratke kao vrlo kvalitetne, najavivši i njihovu svojevrsnu "vanjsku" distribuciju...

Strana 6

**Prvi dočasnik Afganistanske narodne armije
u posjetu OSRH-u**

Prvi dočasnik ANA-e zahvalio je na otvorenosti i suradnji, a posebnu zahvalu uputio je pripadnicima OSRH koji su sudjelovali, sudjeluju ili će sudjelovati u izgradnji mira i stabilnosti u Afganistanu, kao i svim građanima Republike Hrvatske na potpori našim vojnicima u misiji ISAF i narodu Afganistana...

Strana 13

Portugalske specijalne postrojbe

Smješten na zapadnoj obali Pirinejskog poluotoka Portugal je oduvijek bio sudbinski upućen prema velikom oceanu. Tamo daleko, preko njega portugalski moreplovci i vojnici stvarali su imperij koji se svojedobno prostirao čak na četiri kontinenta

Strana 20

Naslovnicu snimio Tomislav BRANDT

Obilježena 16. obljetnica Hrvatskog vojnog učilišta "Petar Zrinski"

Ulaganje u znanje dugoročno je isplativo

Ističući nužnost ulaganja u ljudske i materijalne resurse te razvoj programa Hrvatskoga vojnog učilišta, general bojnik Mirko Šundov zaključio je da bez toga nije moguće razviti djelotvoran sustav izobrazbe u Oružanim snagama

Marija ALVIR, snimio Davor KIRIN

Hrvatsko vojno učilište "Petar Zrinski" obilježilo je 20. prosinca šesnaestu obljetnicu, pa je tim povodom u Časničkom domu HVU-a održana prigodna svečanost.

Uime Ministarstva obrane okupljениma se obratio državni tajnik Mate Raboteg, istaknuvši tom prigodom kako Hrvatsko vojno učilište ima prvorazredno značenje u našem obrambenom sustavu. Podsjetivši da je HVU od ustrojavanja do danas prolazio vrlo složene faze, od rada u ratnim uvjetima do nekoliko preustroja, zaključio je da će i ubuduće imati vrlo važnu ulogu u obrambenom sustavu. Navodeći glavne zadaće Učilišta, na kraju je izrazio nadu da će se sustav civilno-vojne izobrazbe i dalje uspješno realizirati i razvijati.

Uzvanike i goste u ime domaćina pozdravio je čelnik HVU-a general

bojnik Mirko Šundov. Podsjećajući da su u proteklih šesnaest godina na području izobrazbe za potrebe Oružanih snaga ostvareni izvrsni rezultati i postignuća, istaknuo je kako je to zasluga ljudi koji su vodili tu instituciju, kao i njegovih djelatnika i polaznika. U osvrtu na proteklu godinu napomenuo je da je HVU završio prijelaznu fazu preustroja u kojoj je provedena 80-postotna popuna osobljem svih ustrojbenih cjelina prema novoj organizaciji i strukturi, te da je razrađen i usvojen novi Koncept izobrazbe u OSRH-u i MORH-u na temelju kojega se razrađuju projekti izobrazbe. Među zadaćama čija je realizacija počela u protekloj godini naveo je ustrojavanje HVU-a kao jedinstvene institucije za izobrazbu djelatnika MORH-a i pripadnika OSRH-a, provedbu projekta Kadet,

■ U proteklih šesnaest godina na području izobrazbe za potrebe Oružanih snaga ostvareni su izvrsni rezultati i postignuća, istaknuo je general bojnik Mirko Šundov

izradu dopuna programa po razinama izobrazbe s iskustvima iz mirovnih operacija i sadržajima partnerskih ciljeva, opremu i modernizaciju nastavnih kapaciteta i tiskare, kao i podizanje standarda smještaja polaznika. Naveo je zatim provedbu metodičko-didaktičkog osposobljavanja gotovo svih nastavnika i instruktora te intenziviranje izdavačke djelatnosti. Posebno je istaknuo značenje projekta Kadet, kao i činjenicu da je većina pripadnika OSRH-a koji su u mirovnim operacijama završila određene razine izobrazbe na HVU-u.

Govoreći o planiranim aktivnostima kojima će se dodatno unaprijediti ujeti rada na HVU-u, general Šundov je istaknuo da se to prije svega odno-

■ Na kraju svečanosti uručena su promaknuća, nagrade i pohvale djelatnicima HVU-a

Potpisani projekti izobrazbe u HVU-u “Petar Zrinski”

Uime Ministarstva obrane okupljenima se obratio državni tajnik Mate Raboteg, istaknuvi tom prigodom kako Hrvatsko vojno učilište ima prvorazredno značenje u našem obrambenom sustavu

si na razradu i primjenu projekata izobrazbe, nastavak modernizacije i opremanja nastavnih i smještajnih kapaciteta, reguliranje statusa polaznika i predavača, povećanje izdavačke djelatnosti i još jače povezivanje HVU-a s civilnim sustavom izobrazbe u skladu s Bolonjskim procesom. Ističući nužnost ulaganja u ljudske i materijalne resurse te razvoj programa, zaključio je da bez toga nije moguće razviti djelotvoran sustav izobrazbe u Oružanim snagama. Zahvalio je na kraju svima koji na bilo koji način podupiru rad HVU-a ili u njemu izravno sudjeluju.

Prigodnu čestitku djelatnicima i polaznicima Hrvatskog vojnog učilišta uputio je i načelnik GS OS-a general zbora Josip Lucić, istaknuvši da je

uloga HVU-a u osposobljavanju hrvatskih časnika i dočasnika te kadeta koji su spremni odgovoriti zahtjevima vojne organizacije u 21. stoljeću od neprocjenjive važnosti za OSRH.

Na kraju svečanosti uručena su promaknuća, nagrade i pohvale djelatnicima HVU-a. U prigodnom dijelu programa kadeti su plesali bečki valcer, a najavljeno je njihovo sudjelovanje na časničkom balu u Beču. Posebno atraktivn bio je nastup dvoje rasplesanih mališana i poznatog plesnog para Nicolasa i Ksenije Quesnoit koji podučavaju i naše kadete. U povodu obljetnice u kapelici Sveti Mihael Arkandel služena je misa koju je predvodio vojni ordinarij biskup Juraj Jezerinac. ■

Samo dan nakon obilježavanja 16. obljetnice Hrvatskog vojnog učilišta “Petar Zrinski”, 21. prosinca potpisani su projekti izobrazbe koji će se provoditi u Učilištu.

Riječ je o osam projekata koji su obuhvaćeni novim Konceptom izobrazbe u OSRH-u i MORH-u, a temelje se na začaćama iz Dugoročnog plana razvoja.

Poboljšanja u pribavljanju i izobrazbi kadeta/stipendista naziv je projekta koji vodi pukovnik Nenad Samardžić iz J-1, a pukovnik Neven Kranjčec iz M-1 zadužen je za Klasificiranje školovanja za vojne potrebe; razvoj modela vojno-strukovne izobrazbe projekt je koji je dosad vodio brigadir Darko Kereša, a preuzeo pukovnik Slobodan Čučija, dok je načelnik Odjela izobrazbe pukovnik Davor Čuljak voditelj projekta Intenziviranje učenja engleskog jezika. Zapovjednik

IROS-a brigadir Dario Matika vodi projekt Uvođenje novih načina usvajanja i održavanja znanja, Standardi i metode izobrazbe naziv je projekta koji vodi dekan HVU-a brigadir Željko Akrap, a tajnik HVU-a brigadir Mirko Marijan zadužen je za projekt Preustroj, modernizacija i kapaciteti sustava izobrazbe. Jedan od projekata je i Cjeloživotna izobrazba, a voditelj je brigadir Boris Trnski iz Dekanata HVU-a.

Projekte su potpisali njihovi voditelji i general bojnik Mirko Šundov u ulozi čelnika prosudbene skupine, izrazivši zadovoljstvo što je time osiguran daljnji razvoj izobrazbe u obrambenom sustavu. General Šundov ujedno je zahvalio voditeljima projekata i njihovim suradnicima te svima koji su omogućili izradu projekata, napomenuvši da će podupirati i njihovu realizaciju.

M. ALVIR

U prigodnom dijelu programa kadeti su plesali bečki valcer, a najavljeno je njihovo sudjelovanje na časničkom balu u Beču

U Domu HV-a "Zvonimir" održana projekcija filma, predstavljanje fotomonografije i izložba fotografija o sudjelovanju OSRH u misiji ISAF

Najbolji prikaz misije i zadaće Hrvatske vojske

Reakcija naših gostiju bila je vrlo pozitivna. Vjerujemo da njihove ocjene i pohvale nisu samo posljedica pristojnosti ili dobrih namjera. Uostalom, drukčijeg mišljenja nije bio ni ministar Rončević, koji je u svom kratkom obraćanju hvalio uratke kao vrlo kvalitetne, najavivši i njihovu svojevrsnu "vanjsku" distribuciju...

—Domagoj VLAHOVIĆ, snimio Davor KIRIN—

■ *Uz pohale svima koji su sudjelovali na projektima ministar Rončević istaknuo je kvalitetu i filma i monografije i mogućnost njihove šire primjene*

Sigurno je da djelatnici svake ustrojbine cjeline MORH-a i OSRH žele kraj godine dočekati u što ugodnijem okruženju, a kad ste u društvu kolega i poslovnih suradnika, pridonosi mu i osvrta na rezultate koje ste postigli u godini na izmaku. Odjel hrvatskih vojnih glasila u sastavu Službe za odnose s javnošću i informiranje MORH-a, "neposredni proizvođač" časopisa Hrvatski vojnik, kao i velikog broja drugih tiskanih i filmskih te audiopublikacija, s krajem 2007. realizirao je svoja dva najambicioznija i najatraktivnija ovogodišnja projekta, dokumentarni film "Čuvari svjetskog mira" i istoimenu fotomonografiju. Stoga smo iskoristili priliku "podvući crtu" pod 2007. na, vjerujemo doista atraktivan način, organiziraju-

ći službenu projekciju filma, predstavljanje monografije i izložbu fotografija 20. prosinca u zagrebačkom Domu HV-a "Zvonimir". Na predstavljanju su bili najviši civilni i vojni dužnosnici, na čelu s ministrom obrane Berislavom Rončevićem i načelnikom GS OSRH generalom zboru Josipom Lucićem.

Što su nazočni imali priliku vidjeti? Vjerujemo da znate kako su glavni likovi "Čuvara svjetskog mira" hrvatski vojnici koji su od branitelja domovine postali aktivni čuvari svjetskog mira u sklopu misije ISAF u Afganistanu. To je posebno vidljivo u njihovim aktivnostima u toj azijskoj zemlji i načinu na koji ih prihvaćaju kako domicilno stanovništvo, tako i postrojbe stranih oružanih snaga s kojima rade. Dijelom je tome svjedočila i skupina novinara koja je tijekom listopada boravila u Afganistanu. Na temelju njihovog

Tridesetak odabralih fotografija uzvaničici su mogli razgledati u predvorju kinodvorane

Fotomonografija "Od branitelja domovine do čuvara svjetskog mira"

Fotomonografija o sudjelovanju naših pripadnika u misiji ISAF obuhvaća više od 150 ekskluzivnih fotografija nastalih tijekom desetodnevnog boravka našeg fotoreportera Tomislava Brandta u Afganistanu i druženja s hrvatskim vojnicima u Kabulu i Mazar-e-Sharifu, a upotpunjena je i fotografijama koje su ustupili pripadnici MLOT-a koji borave u Changcharanu. U tekstuallnom dijelu na hrvatskom i engleskom jeziku ukratko je predstavljena misija ISAF sa zadaćama i ulogom koju u njoj imaju hrvatski vojnici, te kronologija hrvatskog sudjelovanja u misiji.

Na fotografijama je zabilježen trenutak života jedne daleke zemlje i ljudi te naših vojnika u misiji tijekom njihovih redovitih zadaća.

Namjera nam je bila na ovaj način izraziti zahvalnost svim sudionicima misije ISAF koji su svojim radom pridonijeli pozitivnoj promidžbi hrvatskih Oružanih snaga.

profesionalnog snimanja i pisanja, ali i osobnih dojmova nastale su video i fotosnimke koje su poslije skupljene u

film i fotomonografiju (predstavljen u broju 167/168 Hrvatskog vojnika). Namjera Odjela HVG-a i SOJI-a bila je s oba izdanja, ali i njihovim javnim predstavljanjem, izraziti zahvalnost svim sudionicima misije ISAF koji su svojim radom pridonijeli pozitivnoj promidžbi hrvatskih Oružanih snaga", rekao je na predstavljanju načelnik Odjela HVG-a Željko Stipanović.

Film je, naravno, predstavljen prikazivanjem na velikom platnu kinodvorane Doma HV-a, dok su izbor fotografija iz monografije svi gosti mogli pogledati na zidovima u predvorju dvorane. Iznimno, čak su i fotografije imale "zvučnu kulisu". Autor većine, urednik fotografije HVG-a Tomislav Brandt, nazočnima je iznio impresije svog boravka u Afganistanu.

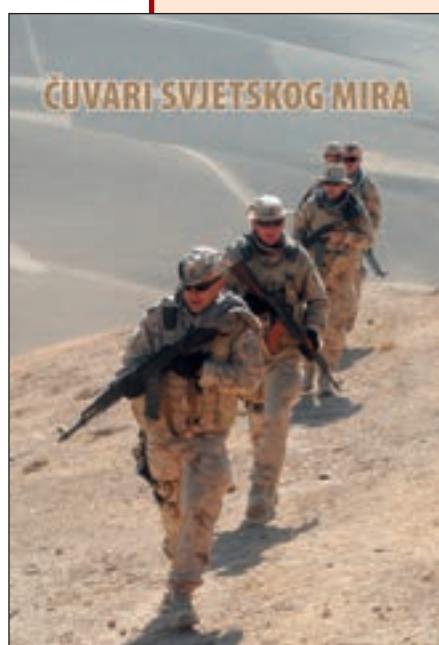
Reakcija naših gostiju bila je vrlo pozitivna. Vjerujemo da njihove ocjene i pohvale nisu samo posljedica pristojnosti ili dobrih namjera. Uostalom, drukčijeg mišljenja nije bio ni ministar Rončević, koji je u svom kratkom obraćanju pohvalio uratke kao vrlo kvalitetne i uime MORH-a zahvalio našim kolegama novinarima i svim ostalim suradnicima na projektu. Da film i fotomonografija imaju široko značenje, ministar je potvrdio riječi-

ma: "Otvara prijepore kada ministar i načelnik GS OSRH kažu da hrvatski vojnici u Afganistanu rade dobro i dobro su opremljeni. Kad su to potvrdili i novinari, nakon što su otišli tamo i uvjerili se, prirodno je da je u hrvatskoj javnosti sve to dobilo neku drugu dimenziju". Ministar je javio i svojevrsnu "vanjsku" distribuciju dvaju uradaka: "Fotomonografija će biti tiskana i film reproduciran u

■ General Lucić s iznimnim je zanimanjem razgledao izložbu

mnogo primjeraka više no što smo to prvobitno zamislili. Želim da uđu u sve naše škole, djeca moraju znati zašto su hrvatski vojnici tamo i da rade plemenitu stvar". Filmom je, tvrdi ministar, "jednostavno i na najbolji način prikazana nova misija i zadaća Hrvatske vojske". Na kraju, ministar Rončević je čestitao svima koji su sudjelovali na projektima, kako onima iz sustava, tako i onima izvan njega. ■

Film "Čuvari svjetskog mira"

HVG je "Čuvari svjetskog mira" realizirao uz pomoć RTL televizije. Ona je ustupila dio videomaterijala što ga je snimio njihov snimatelj Dražen Šimić, koji se proteklog listopada našao s ekipom svoje TV-kuće u Afganistanu u skupini hrvatskih novinara. U otprilike pola sata trajanja, ovim filmom pokušalo se prikazati kako hrvatski vojnici žive i rade u Afganistanu. Međutim, nećemo ga preporučiti samo onima koji žele vidjeti što hrvatski vojnici rade u ISAF-u, nego i svima koje na bilo koji način zanima daleki Afganistan, pa čak i onima koji su jednostavno ljubitelji atraktivnih filmskih kadrova. Scenarij i režiju filma potpisuju Željko Stipanović, Vesna Pintarić i Mladen Palić.

Donacije i pomoći - darovnica

Bez obzira od koga i u kojem obliku dobili donaciju ili pomoć, morate je prijaviti i prikazati, ona mora ući u poslovne knjige MORH-a. Tako je naložio zakonodavac uz prijetnju kaznenim odredbama, ali i bez toga, tako se ponaša svaki odgovorni subjekt...

Vera GILJEVIĆ

Još od, sada već davne 2003. svih proračunskih korisnici su Zakonom o proračunu učinjeni odgovornima za uplatu ostvarenih prihoda i primitaka u proračun. Uplata u proračun znači jedinstveni novčani račun Državne riznice preko kojega država obavlja sve finansijske transakcije.

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu, prihodi i primici znače povećanje ekonomske koristi proračuna.

Priznaju se u trenutku kad nastane priljev novca i novčanih ekvivalenta, i to mjerljiv i raspoloživ priljev. Sve to mora biti zadovoljeno da možemo reći kako smo ostvarili prihod odnosno primitak. U jednom od sljedećih brojeva Hrvatskog vojnika pobliže ćemo objasniti problematiku prihoda i primitaka, a sada bismo se, s obzirom na pripreme za izradu godišnjeg finansijskog izvješća MORH-a, pozabavili donacijama i pomoći-

ma (darovnicama). Što su donacije i pomoći, od koga ih možemo primiti, u kojem obliku nam se daju, kako postupiti? Na ova i slična pitanja Uprava za financije i proračun je pisanim i usmenim objašnjenjima upućivala ustrojstvene cjeline MO-a i OSRH. Ipak, i nadalje postoje nedoumice i situacije za koje mi u Financijama obično čujemo kad je posao već učinjen. Srećom, ne i šteta jer se uvijek uspije naći načina intervenirati i ispraviti pogrešan korak. Ministarstvo financija nam svojim savjetima i dokazanom suradnjom uvelike u tome pomaže.

Dakle, zajedničko donacijama i pomoćiма jestе da ih dobivamo bez

obvezе vraćanja. Donacije nam daju pravne i fizičke osobe izvan opće države i inozemstva. Pomoći ostvarujemo od inozemnih vlada, međunarodnih organizacija, stranih vlasta, ali i iz proračuna jedinica lokalne i područne samouprave i od ostalih subjekata unutar opće države. I donacije i pomoći mogu se dobiti u obliku finansijske imovine - novac i novčani ekvivalent. Kao što smo u uvodu već rekli, to je za pro-

Da ponovimo što trebate učiniti. Prije svega, provjerite jeste li donaciju i pomoć, primljenu bez obzira od koga i u kojem obliku, prijavili u svoj finansijski plan. Ako niste, kontaktirajte sa Službom za proračun i odmah to učinite! Možete ih koristiti i ako ih niste prijavili u svoj finansijski plan na vrijeme, ali to ipak odmah učinite. Provjerite jeste li zadužili nefinansijsku imovinu koju ste dobili na ime donacije i pomoći. Ako niste, kontaktirajte Finansijsku službu i odmah to učinite! Provjerite posjedujete li informacije spremljene kod vas o donacijama i pomoći ili bilo kakvim drugim finansijskim sredstvima doznačenim na posebnim bankovnim i ostalim računima u zemlji i inozemstvu. Ako posjedujete takve informacije, kontaktirajte s Finansijskom službom i dajte da informacija uđe u poslovne knjige. Tako ćete omogućiti da naš finansijski plan bude cje-

lovit, da naša bilanca sadrži sve informacije o poslovanju MORH-a, a naš rezultat poslovanja za 2007. koji ćemo kroz završni račun izvesti budе relevantan.

Uprava za financije i proračun za tražila je od svih ustrojstvenih cjelina MO-a i OSRH da ovo učine odmah, a Ministarstvo financija je obvezalo MORH da to provede kroz Državnu riznicu najkasnije do 15. siječnja 2008.

U pripremi je i cijelovita uputa koja bi trebala dati precizne odgovore na sva pitanja o postupanju s donacijama i pomoćiima, uključivo kako rješiti obvezu za PDV, komisijske usluge, carinu... ■

račun prihod, odnosno primitak raspoloživ i mjerljiv uplatom na jedinstveni račun Državne riznice. Ali, ne zaboravimo, donacija i pomoć može biti i dobivena nefinansijska imovina - oprema, licencija, softver... U oba slučaja, kako bismo bili sigurni da nemamo obvezu vraćanja, moramo imati pisani dokaz o tome - ugovor, darovnicu ili sličnu ispravu. Bez obzira od koga i u kojem obliku dobili donaciju ili pomoć, morate je prijaviti i prikazati, ona mora ući u poslovne knjige MORH-a. Tako je naložio zakonodavac uz prijetnju kaznenim odredbama, ali i bez toga, tako se ponaša svaki odgovorni subjekt.

Projekti izobrazbe i ciljevi koji se žele postići

Od ovog broja Hrvatskog vojnika predstaviti ćemo osam projekata utemeljenih na Konceptu izobrazbe i DPR-u kojima se žele poboljšati svi oblici izobrazbe za potrebe OSRH i prilagoditi sustav vojne izobrazbe promjenama u ukupnom sustavu obrazovanja...

Napisao i snimio Davor ČULJAK

Projekt KI-01 Poboljšanja u pribavljanju i izobrazbi kadeta/stipendista usmjeren je na povećanje zanimanja potencijalnih časnika za prijam u OSRH i optimiziranje programa stjecanja civilnih i vojnih znanja. Realizacijom projekta, čiji je voditelj pukovnik Nenad Samardžić, želi se kvalitetnom promidžbom prikazati vojni poziv dobrom životnom odlukom i MORH poželjnim poslodavcem.

Participirati u kvalitetnoj pripremi potencijalnih časnika za razredbene ispite, povećati dostupnost ulaska u model civilno-vojnog školovanja, uključiti i druge tehničke i društvene studije uz na natječajima dosad ponuđene, kojima se mogu profilirati budući časnici borbenih rođova i dijela rođova borbene potpore, optimizirati nastavni sadržaji i programi kadeta i uravnotežiti zastupljenost vojne obuke i vojno-nastavnih modula tijekom civilno-vojne i prve razine vojno-civilne izobrazbe. Želi se osmislati poticajni sustav nagradjivanja kadeta, sagledati mogućnosti uključivanja stranih studenata u projekt i ciljano pribavljati kandidate za buduće časnike rođova potpore i deficitarnih struka stipendiranjem.

Bitno je istaknuti da se u projektima nije čekalo s realizacijom, bez obzira na to što je planska faza do trenutka potpisivanja projektnih obrazaca voditelja projekata i čelnika Prosvjedne skupine general bojnika Mirka Šundova još u tijeku, jer je neke aktivnosti koje su označene priori-

Od osam projektnih zadaća iz ovog projekta, tri će biti realizirane tijekom sljedeće, a ostale predviđenom dinamikom do kraja 2010. godine

tetnima bilo moguće realizirati uz angažman postojećih proračunskih sredstava. Tako je MORH tijekom ove godine pružio finansijsku potporu u kvalitetnoj pripremi potencijalnih časnika za razredbene ispite i omogućio zaključivanje ugovora i s kandidatima koji su se na studij upisali u drugom upisnom roku i po redovitom modelu uz plaćanje, što je rezultiralo znatnim povećanjem broja zaključenih ugovora u odnosu na proteklu godinu. Raspisan je natječaj za stipendiranje studenata viših godina studija na deficitarnim fakultetima, ali se u tom dijelu moraju napraviti bitne promjene, jer aktivnost nije polučila očekivane rezultate. Završene su pripreme za realizaciju svih ostalih projektnih zadaća u sklopu ovog projekta. Šest od ukupno sedam projektnih zadaća bit će realizirano tijekom 2008. godine.

Projektom KI-02 Klasificiranje školovanja za vojne potrebe, čiji je voditelj pukovnik Neven Kranjčec, namjeravaju se propisati procedure vezane uz ovlasti, postupke pokretanja, raz-

voja, ocjenjivanja i usuglašavanja svih institucionalnih oblika školovanja osoba za vojne potrebe te njihovog sustavnog evidentiranja. Potrebno je izraditi, provjeriti, poboljšati i propisati programe školovanja časnika i dočasnika na svim razinama izobrazbe, izraditi dokumentaciju i provesti pilot-tečajeve/studije, prepoznati i razvrstati završenu inozemnu izobrazbu prema razinama vojne izo-

brazbe i utvrditi dostačnost za sustavni pristup izobrazbi. Također treba utvrditi procedure u odnosima prema budućim izobrazbama u inozemstvu i njihovom potvrđivanju, uspostaviti modularni način izobrazbe na višim razinama definiranjem blokova srodnih sadržaja čije je vrijeme trajanja načelno kraće od tri mjeseca, i na kraju u suradnji sa sveučilišnom zajednicom ustrojiti preddiplomski, diplomski i znanstveni studij za potrebe obrane.

Na svim projektnim zadaćama aktivnosti za potpunu realizaciju su u tijeku. Razrađuju se nastavni planovi i programi za vojnu izobrazbu časnika i dočasnika. Do kraja godine potrebno je ponuditi prijedlog Odluke ministra obrane o vrednovanju programa inozemne izobrazbe, a u sljedećoj fazi moguće kombinacije domaćih i inozemnih programa koji mogu činiti određenu razinu. Od osam projektnih zadaća iz ovog projekta, tri će biti realizirane tijekom sljedeće, a ostale predviđenom dinamikom do kraja 2010. godine. ■

Kraj godine

Bilo je bezbroj događaja koji su prethodili ovom mjesecu manje ili više lijepih, a oni najljepši ostat će nam u trajnoj uspomeni. Tako su Francuzi organizirali natjecanje svih nacija u više sportova, a mi smo prednjačili u čemu drugom nego u nogometu...

Iz Afganistana Mario KRAJAČIĆ

Pehari najboljima

Kako se približava kraj godine i iako se nalazimo u izrazito pješčanom okruženju gdje počinje znatno hladnije razdoblje, nažalost bez snijega (temperature su ujutro i navečer oko nule), osjeća se dašak dolaska božićnih i novogodišnjih blagdana. Polako su se već počele provoditi pripreme za doček Nove godine, uz obvezni šoping, koliko je to ostvarivo u ovim uvjetima kad smo svi u mislima s našim najbližima u domovini. I život u hrvatskom kampu na određeni način počeo se polako mijenjati. Provode se pripreme i podjela zadaća kako bismo znali tko će što i na koji način raditi tijekom blagdana. U tijeku je izbor osobe koja će biti odjevena u Djeda Božićnjaka i dijeliti darove ispod bora te tko će pripremati objed. Na blagdanskoj trpezi će se zasigurno naći mnogo hrvatskih delicija uz neizbjegnu sarmu, za što je ponajviše zaslужan naš NSI u sastavu satnik Iživkić, nadnarednik Nikić i nadnarednik Španiček odgovorni kako za hranu, tako i za ostalu logističku potporu u misiji.

Bilo je bezbroj događaja koji su prethodili ovom mjesecu, manje ili više lijepih a oni najljepši ostat će nam u trajnoj uspomeni. Tako su najprije Francuzi organizirali natjecanje svih nacija u više sportova, a mi smo prednjačili u čemu drugom nego u nogometu. Nakon nekoliko dana igranja u "nokaut"

sustavu došli smo do finala, gdje smo s Bugarskom odigrali tijesnih 2:1 i osvojili prvo mjesto, što je proslavljeno prvo na igralištu poznatom "hrvatskom gusjenicom", a poslije u našem kampu uz pjesmu i veselje.

Važno je spomenuti i natjecanje u gađanju iz samokresa i strojnica u našoj organizaciji, u kojem su sudjelovale sve nacije na području Kabula koje u svom sklopu imaju vojnu policiju. Nažalost, tu baš nismo polučili tako dobre rezultate kao u nogometu, ali smo ipak pokazali da ni tu nismo za odbacivanje. U pojedinačnom djelu natjecanja iz strojnice časnički namjesnik Damir Žosić osvojio je treće mjesto, dok smo ekipno bili četvrti. Ipak, da nas Hrvata ima svugdje po svijetu, pokazalo se i

ovaj put. Iako pojedinačno nije službeno prvo mjesto odnio CRO tim već belgijski, vođa tima je bio "hrvatski Belgijanac" OR-8 Wally Verbeke koji je i primio pokal u ime tima. Po završetku natjecanja, najboljima su podijeljeni pokali i zahvalnice, a druženje se nastavilo dugo u noć uz pjesmu i ples.

Nedugo nakon toga, hrvatski kamp ugostio je i predstavnike MVP-a koji su nam omogućili obavljanje naše građanske dužnosti glasovanja, a za uzvrat smo im kao dobri domaćini pokazali grad i okolicu. ■

Prvo mjesto proslavljeno je "hrvatskom gusjenicom"

Veliko srce za malu pomoć

U povodu božićnih i novogodišnjih blagdanih djelatnici Kriminalističke Vojne policije organizirali su prigodnu humanitarnu akciju kojom su darivali obitelji Prebeg.

Riječ je o sedmeročlanoj obitelji tragično stradaloga hrvatskog branitelja, u kojoj majka Nataša skrbi o šestero maloljetne djece u dobi od tri do trinaest godina.

Kako bi im uljepšali blagdane, djelatnici Kriminalističke VP prikupljenim su sredstvima kupili TV prijamnik, školski pribor i slatkiše, a darove su im uručili uoči Božića, što je posebno razveselilo mališane. Mala humanitarna akcija, kako su je sami organizatori nazvali, pokazala je još jednom da se i s malo odricanja može mnogo učiniti, samo je potrebno imati malo dobre volje i veliko srce.

M. ALVIR

Okrugli stol o stanju prirode i okoliša

Okrugli stol na temu "Oružane snage Republike Hrvatske i informacije o stanju prirode i okoliša - jesmo li kadri nametati okolišne standarde NATO vojskama?", održan je u prosincu u Zagrebu.

Na poziv organizatora PCAP Internationala iz Karlovca i Hrvatskog helsinkiškog odbora na skupu su sudjelovali i predstavnici Ministarstva obrane Ruža Vučić iz Tajništva ministarstva, Marjana Dramac i Vedrana Glavinović iz Službe za nekretnine, graditeljstvo i zaštitu okoliša, Svetmirka Miočić iz Službe za odnose s javnošću i informiranje te pukovnik Davorko Jokić iz Uprave za operativne poslove GS OSRH. Okruglom stolu nazočili su i predstavnici Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija, Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva kao i predstavnici ekoloških udruga iz Republike Hrvatske i Republike Slovenije te predstavnici medija.

Organizatori skupa iznijeli su neutemeljene kritike na djelovanje Ministarstva obrane RH u području zaštite okoliša u OSRH, s naglaskom na provođenje mjera zaštite okoliša na vojnom poligonu Eugen Kvaternik Slunj.

Predstavnici Ministarstva obrane i Oružanih snaga RH kao i do sada na sličnim skupovima, kazali su kako Mi-

nistarstvo obrane i Oružane snage RH u potpunosti poštuju zakonsku regulativu RH iz područja zaštite okoliša, te dodali da će, čim budu obrađeni, rezultati analize tla i vode vojnih vježbališta na kojima se održavala vojna vježba Noble Midas 07 biti stavljeni na službene internet stranice MORH-a.

Sve su nazočne uputili na službenu internet stranicu MORH-a, gdje se mogu informirati o provođenju mjera zaštite okoliša u OSRH-u kao i o pristupnoj dostupnoj dokumentaciji iz predmetnog područja.

Na završetku skupa zaključeno je da Republika Hrvatska može nametnuti standarde zaštite okoliša NATO-u, što pokazuje i Tehnički sporazum za Noble Midas 07.

Organizatori Okruglog stola na kraju skupa morali su priznati da je suradnja između MORH-a i ekoudrugova dobra, sugerirajući još veću dostupnost podataka iz zaštite okoliša na službenim internet stranicama MORH-a, kao i ostale oblike izravne suradnje eko udruge i MORH-a.

Predstavnik ekološke udruge iz Slovenije Karel Lipič pohvalio je trud MORH-a u suradnji s nevladnim udrušama, zaključivši kako je kvalitetniji nego ekoloških udruga s Ministarstvom obrane u Republici Sloveniji.

S. MIOČIĆ

PrvaLiga

NA
KIOSCIMA!

6. božićni bal Dočasničkog zbora HVU-a

Valcerom zaključena uspješna godina

“Ovaj bal izraz je zajedništva Dočasničkog zbora HVU-a, to je posebna večer u kojoj na najljepši mogući način zaključujemo još jednu uspješnu godinu iza nas...”, istaknuo je u ime organizacijskog odbora stožerni narednik Jozo Cigelj

Napisao i snimio Michael FANUKO

Na balu je proglašen i nagrađen najbolji dočasnik Dočasničke škole za 2007. stožerni narednik Michael Brinzej

Već tradicionalni Božićni bal Dočasničkog zbora HVU-a održan je i ove godine šesti puta po redu na Dan Hrvatskog vojnog učilišta 20. prosinca u restauraciji Mozart u okolini Jastrebarskog. Bal koji je u svojim začecima organiziran kao aktivnost Dočasničke

Uz generala Mirka Šundova bal su uveličali brojni visoki uzvanici i pripadnici Dočasničkog zbora

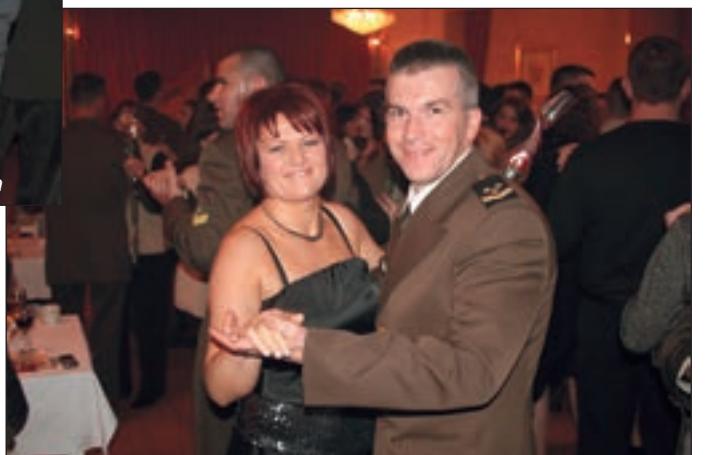
škole HKoV-a, prerastao je s vremenom u završnu godišnju aktivnost cjelokupnog Dočasničkog zbora novoustrojenog HVU-a. Bila je to prava prigoda da se u predbožićno vrijeme u zajedništvu, zabavi i veselju pripadnici dočasničkog kanala potpore, kako to i dolikuje profesionalcima svog zanata, uz ples oduze za svu životnu potporu svojim najbližima. Svečanost su svojom nazočnošću uveličali nositelj ustroja-

vanja HVU-a general bojnik Mirko Šundov sa suprugom, generalni vikar Vojnog ordinarijata u RH mons. Josip Šantić, o.d. zapovjednika Zapovjedno-stožerne škole brigadir Zvonko Brajković, dekan HVU-a brigadir Željko Akrap, načelnik Ratne škole brigadir Berislav Jeziđić, zapovjednik Dočasničke škole bojnik Ivan Magić te brojni djelatni i umirovljeni pripadnici Dočasničkog zbora HVU-a.

“Ovaj bal izraz je zajedništva Dočasničkog zbora HVU-a, to je posebna večer u kojoj na najljepši mogući način zaključujemo još jednu uspješnu godinu iza nas, istaknuo je uime organizacijskog odbora stožerni narednik Jozo Cigelj.

Kao što to već tradicija nalaže, na balu je proglašen i nagrađen najbolji dočasnik Dočasničke škole za 2007. godinu. Tu je laskavu titulu ove godine u skladu s odlukom dočasničkog odbora svojim profesionalnim odnosom i radom zavrijedio stožerni narednik Michael Brinzej - prvi dočasnik Kadetske bojne časnicike škole HVU-a koji je donedavno u Dočasničkoj školi obnašao dužnost voditelja Odsjeka borbenih rođova.

Nakon uručenja sata s posvetom i značke, najbolji je dočasnik sa suprugom otvorio bal, a s prvim taktovima valcera ples su se pridružili i ostali sudionici svečanosti. U sklopu programa održano je i zanimljivo natjecanje, svojevrsna vojna verzija poznatog Plesa sa zvijezdama uz nagrade za sve sudionike. Na kraju ponovimo riječi prvog dočasnika HVU-a časnicičkog namjesnika Ivana Cestarića koji je uz poziv nazočnima za ponovno sudjelovanje, izrazio i želju da ovaj događaj na godinu preraste u Bal dočasničkog zbora OSRH. ■

Prvi dočasnik Afganistanske narodne armije u posjetu OSRH-u

Nemjerljiv je doprinos naših pripadnika

Dominik BAN

Ispred zagrebačke džamije

Prvog dočasnika ANA-e primio je i general Josip Lucić

U posjetu hrvatskim Oružanim snagama u prosincu je boravio prvi dočasnik Afganistanske narodne armije (ANA). Posjet je nastavak izvrsne višegodišnje suradnje pripadnika ANA-e i OSRH, posebno Hrvatske kopnene vojske, koja se odvija na području Islamske Republike Afganistan.

U izaslanstvu Afganistanske narodne armije na čelu s prvim dočasnikom časničkim namjesnikom Safijem Roshanom bili su i brigadir Assadullah Moradi iz personalne uprave Glavnog stožera ANA-e, zadužen za razvoj dočasnika, pripadnik američke vojske časnički namjesnik Herbert Pucket iz odjela za razvoj ANA-e pri američkoj misiji u Afganistanu i mentor prvog dočasnika ANA-e iz MPRI-ja Paul Harzbecker. Gosti su imali priliku vidjeti sastavnice kopnene vojske, upoznati se s povijesku postrojbi, spoznati način pripreme pripadnika HKoV-a za sudjelovanje u međunarodnim vojnim operacijama, s naglaskom na misiji ISAF, a prezentiran im je dio opreme i naoružanja kojim se koriste prilikom priprema i izvođenja zadaća u međunarodnim misijama, kao i u redovnim zadaćama.

Tijekom posjeta izaslanstvu ANA-e, američke vojske i MPRI-ja prezentirano je funkcioniranje dočasničkog lanca potpore unutar OSRH, s naglaskom na profesionalnom razvoju dočasnika, sustav njihove izobrazbe, procesu obuke vojnika i dočasnika i ulozi, mjestu, dužnostima, odgovornostima i autoritetu dočasnika u dočasničkom lancu potpore. Izaslanstvo je pokazalo posebno zanimanje za to, budući da je u postrojbama i zapovjedništvima ANA-e ustrojen model dočasničkog lanca potpore, kao i u OSRH-a trenutačno u fazi razvoja i poboljšanja. Gosti su tijekom

boravka obišli Zapovjedništvo HKoV-a u Karlovcu, Glavni stožer OSRH u Zagrebu, Vojno-obavještajnu bojnu u Ogulinu, pukovniju Vojne policije u Zagrebu, Dočasničku školu u Đakovu i Visoku dočasničku školu u Zagrebu.

U zapovjedništvu HKoV-a goste je primio zapovjednik general pukovnik Mladen Kruljac i prvi dočasnik HKoV-a stožerni narednik Dominik Ban. General Kruljac se osvrnuo na sudjelovanje pripadnika HKoV-a u misiji ISAF u Afganistanu i istaknuo kooperativnost i suradnju pripadnika HKoV-a, ANA-e i američke vojske.

U Glavnom stožeru OSRH izaslanstvo ANA-e, američke vojske i MPRI-ja primio je general zbora Josip Lucić i prvi dočasnik OSRH časnički namjesnik Goran Turk. Načelnik GS OSRH zadržao se u polusatnom razgovoru o sudjelovanju pripadnika OSRH u misiji ISAF u Afganistanu i sljedećim rotacijama hrvatskog kontingenta.

Gosti su posjetili i Islamski centar u Zagrebu gdje ih je primio Aziz efendija Hasanović, zamjenik glavnog muftije i glavni koordinator Islamske vjerske zajednice u Hrvatskoj te glavni koordinator za suradnju Islamske zajednice u RH i MORH-a, i hafiz Aziz efendija Alili, glavni imam Medžlisa Islamske zajednice Zagreb. Tijekom dvosatnog primanja i razgledanja Islamskog centra i zagrebačke džamije, Aziz efendija Hasanović istaknuo je izvrsnu suradnju Islamske zajednice, kako s MORH-om tako i sa svim ostalim segmentima društva i vlasti u Hrvatskoj. Kako je istaknuo, Ugovor između Vlade Republike Hrvatske i Islamske zajednice u Hrvatskoj, na temelju kojega je potpisani i sporazum s MORH-om, iznimno je kvalitetan, pa može biti primjerom ostalim zajednicama u svijetu kako kvalitetno se može urediti suživot različitih religija uz obostrano poštovanje. "Kazao sam im kako i u našoj sredini u Republici Hrvatskoj ima muslimana koji su svoje pitanje riješili na najbolji mogući način", istaknuo je efendija Hasanović.

Izaslanstvo ANA-e, američke vojske i MPRI tima posjetilo je i pukovniju Vojne policije, gdje im je prezentirana povjesnica postrojbe, proces pripreme pripadnika za sudjelovanje u međunarodnim vojnim operacijama i pokazan dio opreme i naoružanja kojim se koriste. U Dočasničkoj školi u Đakovu upoznali su se s izobrazbom dočasnika u OSRH kao i u Visokoj dočasničkoj školi u Zagrebu.

Na kraju posjeta prvi dočasnik ANA-e zahvalio je na otvorenosti i suradnji te dodata da je doprinos naših pripadnika nemjerljiv, njihova profesionalnost u misiji ISAF iznimno cijenjena, prepoznata i konstantna, a takvom je prihvaćaju Afganistanska narodna armija, afganistanski narod i ostali partneri s kojima sudjeluju u stabilizaciji i izgradnji mira i stabilnosti u Afganistanu. ■

Bojnik Davorin Gregurić, kapetan košarkaške momčadi MORH-a

Entuzijast među koševima

Tijekom devet godina u momčadi MORH-a mijenjali su se razni igrači, ali konstanta košarkaškog sporta u OSRH ostaje jedna: Davorin Gregurić!

— Domagoj VLAHOVIĆ —

Bavljenje sportom vrlo je važan segment u profesionalnom razvoju svakog vojnika", tako je svoj razgovor s nama započeo dugogodišnji kapetan MORH-ove košarkaške momčadi bojnik HRZ-a Davorin Gregurić. Takvu rečenicu rado bismo čuli od svih pripadnika OSRH, a kad je Gregurić izgovara, to nije tek prazna parola. Bojnik je zorno provodi i dokazuje, pedesetogodišnjak koji je u formi kao da je tekizašao iz Časničke škole. Ipak, nije tu riječ samo o profesionalnoj savjesti, nego i o jednostavnoj, velikoj ljubavi prema "kraljici igara". Već petnaestak godina je alfa i omega košarke u OSRH-u, zanimalo nas je koji su temelji te ljubavi i entuzijazma...

Košarkom se počeo baviti još odmalena u Slavonskom Brodu. Imao je i "pedigre", i njegov otac bio je košarkaš, a i *izdužio* se na više od 190. Dolazak na studij u Zagreb potkraj 70-ih nije značio stop za spor nego napredak - Gregurić je zaigrao u Medveščaku, članu tada jake Hrvatske lige. No, uslijedilo je zaposlenje i osnivanje obitelji koje je značilo i košarkaški kraj. Konačni? Naravno, ne. Ipak, prošlo je nekoliko godina, došle su i one ratne, a Davorin se priključio Hrvatskoj vojsci i obrani domovine. Košarkaški povratak došao je na red tijekom ratnog "zatišja" 1994., kad je zajedno s još nekim veteranim osnovao klub Zagreb. Poslije rata i u MORH-u se našlo vremena za sport, pa je i unutar Ministarstva i OSRH osnovana košarkaška momčad koja je sudjelovala u sve razvijenijim zagrebačkim veteranskim i amaterskim ligama. Sigurno da to nije moglo proći bez Gregurića, znalo se da će s voljom pristupiti organizaciji momčadi, a i to što je svakom protivniku bio sposoban "utrpati" tridesetak koševa nije bilo zanemarivo. "Željeli smo potaknuti naše dječatnike na organizirano bavljenje košarkom, a nakon Drugih svjetskih vojnih igara u Zagrebu 1999. imali smo i pokretačku snagu". Okupljeni su bivši košarkaši u sastavu MORH-a i OSRH i složena je respektabilna momčad. Tako je počela povijest "Morhovaca", vjerojatno najpostoja-

nije košarkaške družine u zagrebačkom amaterskom natjecanju REKLA, koje se godinama razvijalo do danas respektabilnih 30-ak momčadi. Štoviše, u sezoni 2001./2. postojala je i amaterska liga koju je organizirao MORH. Košarkaši su dostoјno predstavljali Ministarstvo: "Uvijek smo išli na osvajanje najviših mesta, a dvaput smo bili i prvaci". MORH se uhvatio i organiziranja sad već tradicionalnog turnira u povodu Dana OSRH, na kojem igraju i "srođne" momčadi Branitelja, MUP-a i Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi (popularni Cro Doc's).

Tijekom sada već devet godina mijenjali su se razni igrači (56 ih je nastupilo za MORH) i voditelji momčadi, ali konstanta treninga u dvorani na Tuškancu i utakmica u raznim ligama ostaje jedna: Davorin Gregurić. S godinama se mijenja tek čin ispred njegovog imena. Sudjelovao je u svih 100-tinjak utakmica MORH-a i pridonio 70-postotnoj uspješnosti svoje momčadi u pobjedama. Kao kapetan košarkaša sudjelovao je i na 3. SVI 2003. u talijanskoj Cataniji.

Pobjede su bitne, ali još bitnije je što bojnik Gregurić na pitanje "kako ste?" svima odgovara s "izvrsno!". Obvezatno trenira bar dva puta tjedno i igra jednu utakmicu, a kad mu brojne časničke obveze dopuštaju, bude i više treninga. "Kad imate kontinuitet i ozljede vas izbjegavaju. Godine idu, ali mogu se nositi s mnogo mlađima. Igrat ću sve dok me zdravlje bude služilo". Uz osmijeh je dodao: "Kad s pedeset godina u jednoj utakmici zabijete 27 koševa, bez obzira na razinu natjecanja, to nije baš..." Stanite, bojniče, dovršit ćemo mi. Malo? To je za kapu do poda!

"Košarka je uzbudljiv, napet, neizvjestan, ukratko prekrasan sport koji mi je užitak igrati i gledati", završio je Gregurić riječima koje jednostavno predstavljaju - entuzijasta! No, da razgovor o košarci u MORH-u ne bi započeo i završio samo s njegovim imenom, nije zaboravio spomenuti suigrače Hrvoja Bařišića i Mirka Mandalinića koji su uz njega najdulje u momčadi MORH-a. A i pukovnika Krešu Kovačevića, prvo sportsko ime MORH-a, nadležnog za stručnu i logističku potporu MORH-ovim košarkašima. ■

Božićni domjenak za djelatnike MORH-a i GS OSRH

snimio D. KIRIN

U restoranu "Zvonimir" već se tradicionalno uoči Božića okupljaju svi djelatnici MORH-a i GS OSRH na prigodnom božićnom domjenku.

Uz drage kolege i goste iz drugih lokacija diljem Hrvatske, ljudi koji

se ponekad tek stignu pozdraviti u prolazu kroz hodnike imali su priliku porazgovarati i družiti se. Tako je bilo i 19. prosinca, kao i uvijek uz nazočnost najviših vojnih i civilnih dužnosnika MORH-a i OSRH.

Kako je sve bilo u predblagdanskom raspoloženju tako su i govor te božićne i novogodišnje čestitke dvojice čelnika i domaćina bili vrlo kratki.

Načelnik GS OSRH general zbora Josip Lucić zahvalio je svima na doprinisu u 2007. za koju se, kazao je "sigurno može reći da je bila uspješna u svim segmentima rada, na temelju čega smo dobili mnoga priznanja unutar Hrvatske i izvan nje. Najvećim priznanjem smatramo najavljenu pozivnicu za članstvo u NATO koju očekujemo u sljedećoj godini".

Ministar obrane Berislav Rončević prije svega je svima poželio mnogo zdravlja i obiteljskog sklada. Zahvalio je svima na suradnji ne samo u protekloj godini, nego u sve četiri godine otkad obnaša dužnost ministra.

D.V.

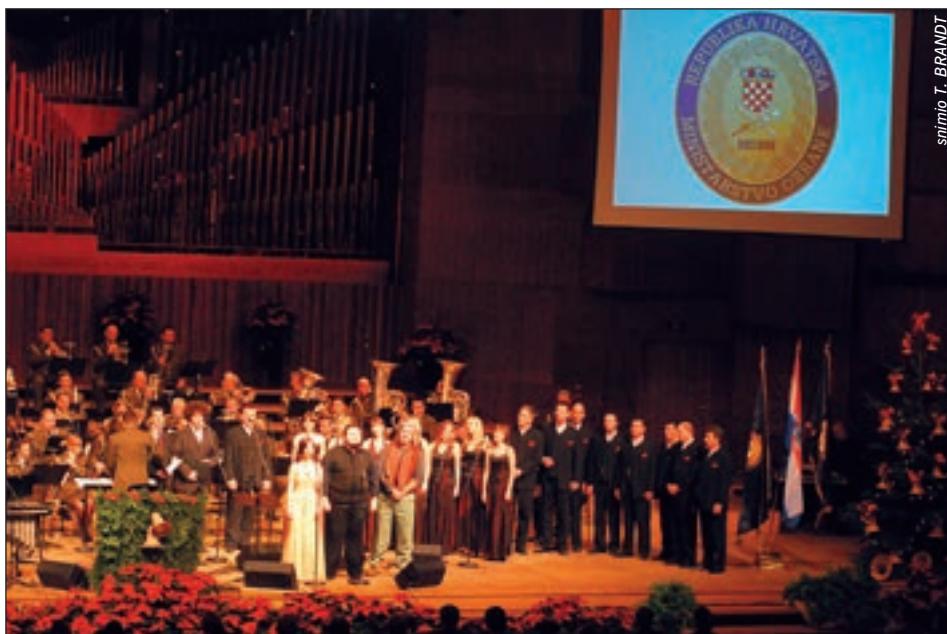
Božićni koncert Orkestra Hrvatske vojske

Večer za sjećanje

Među raznim prigodnim svečanostima uoči proteklih blagdana posebno valja istaknuti Božićni koncert Orkestra Hrvatske vojske.

Tradicionalni koncert održan je 19. prosinca u Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog, a brojnu publiku uime organizatora pozdravili su ministar obrane Berislav Rončević i zapovjednik Orkestra Miroslav Vukovojac - Dugan.

Uz uvijek izvrstan Orkestar HV-a, kojim je ravnao mladi ali iskusni dirigent Tomislav Fačini, kao solisti nastupili su poznati hrvatski pjevači Vesna Pisarović i Jacques Houdek te vokalna skupina Rivers i kvartet Antifonus. U tom svojevrsnom glazbeno-scenskom spektaklu sudjelovali su i poznati muzičar Boško Petrović te glumac Goran Navojec, a posebni gosti koncerta bili su članovi već čuvene Klape HRM-a "Sveti Juraj". Na rasporedu su bila djela i

snimio T. BRANDT

obrade uglavnom domaćih autora, a uz osamnaest prigodnih božićnih skladbi posebno dojmljiva bila je drama Božićna priča u izvedbi Gorana Navojeca u ulozi beskućnika. Za sve one koji su to večer odlučili provesti u hrvatskom hramu glazbe sasvim sigurno bio je to dobar izbor i još jedan događaj vrijedan sjećanja.

M. ALVIR

Bolji projektil za MLRS

US DoD

TVRTKA Lockheed Martin je uspješno testirala precizne projektile s GPS navođenjem za višecijevni bacач raketa tipa MLRS. Testiranja su obavljena na poligonu White Sands u američkoj saveznoj državi New Mexico.

Testiranje je obuhvatilo ispaljivanje dva projektila i provjeru sposob-

nosti GPS sustava za navođenje da izdrži ometanje. Provjerena je i sposobnost djelovanja novog upaljača u uvjetima snažnog ometanja. Prema navodima Lockheed Martina, oba su testa prošla prema očekivanjima i ostvareni su svi ciljevi.

Projektili su ispaljeni iz bacača HIMARS, u osnovi lakše inačice

MLRS-a koja umjesto gusjeničnog rabi lakše kotačno podvozje, odnosno taktički kamion.

Prvi je projektil ispaljen u modu za vertikalni napad. Riječ je o modifikaciji, odnosno posebnoj programskoj aplikaciji koja projektilu omogućava manevriranje i vertikalni napad na cilj. Drugi je projektil ispaljen sa standardnim softverom koji omogućava klasičan let po balističkoj putanji.

Temeljni razlog za razvoj nove inačice projektila (mogu ga rabiti i VBR MLRS i VBR HIMARS) je stvaranje preciznog oružja sposobnog djelovati po vrijednim ciljevima, u neposrednoj blizini vlastitih snaga. Cilj takvih projektila je maksimalno smanjiti kolateralnu štetu i civilne žrtve među okolnim stanovništvom, te osigurati da vlastite snage u blizini izabranog cilja ne budu greškom pogodene zbog iznenadnog naleta vjetra ili sličnog čimbenika koji može poremetiti putanju projektila i izazvati manje, ali potencijalno pogubno odstupanje od cilja.

M. PETROVIĆ

Maroko pred kupnjom F-16

UNATOČ dosad brojnim predviđanjima kako će u natječaju za novi borbeni avion Maroko odabrati francuski Rafale, vrlo izgledni pobjednik tog natječaja mogao bi biti Lockheed Martinov F-16C/D Block 52. Tu mogućnost i službeno je najavila američka agencija DSCA (Defense Security Cooperation Agency) koja je sredinom prosinca 2007. izvijestila američki Kongres o mogućoj prodaji borbenih aviona Maroku.

Dassault je Maroku dosad prezentirao dvije ponude. Prva se odnosi na prodaju 18 Rafalea za iznos od 2,6 milijardi dolara, dok se druga ponuda odnosi na prodaju 24 aviona za iznos od 3,2 milijarde dolara. Ono što na određeni način daje prednost američkoj pobjedi na nat-

ječaju je to što Maroko kompletno obnavlja flotu aviona. Nai-me, uz dvije eskadrile zastarjelih borbenih aviona F-5 i dvije eskadrile također zastarje-

lih Mirage F1, kao školske avione imaju T-37 proizvedene tijekom šezdesetih godina prošlog stoljeća. Sjedinjene Američke Države uz 24 nova borbena aviona F-16C/D Block 52 nude i prodaju 24 nova školska aviona Texan T-6B, a vrijednost te moguće marokanske kupnje procje-

njuje se na oko 200 milijuna dolara.

Ukoliko američki Kongres odobri prodaju američkih aviona za potrebe Kraljevskog marokanskog ratnog zrakoplovstva, to bi bila prva Lockheed Martinova pobjeda na sjeveru Afrike.

I. SKENDEROVIC

Još Piranha III za švicarsku vojsku

POTKRAJ studenoga 2007. švicarska vojska je od domaće tvrtke MOWAG GmbH iz Kreuzlingena (u vlasništvu američkog koncerna General Dynamics) naručila 26 oklopnih vozila Piranha IIIC u pogonskoj konfiguraciji 8x8. Riječ je o specijaliziranim komunikacijskim inačicama koje će ojačati zapovjedni informacijsko-komunikacijski sustav (C3I) švicarske vojske. Taj C3I sustav u švicarskoj vojsci poznat je pod imenom Fuhrungsinformationssystem der Stufe Heer (FIS HE), trenutačno je još u razvojnoj fazi, ali je već na visokom stupnju operativne iskoristivosti.

Naručena će se vozila korisniku dostaviti tijekom 2010. i 2011. godine, i to u nekoliko inačica. Šest će

vozila biti u inačici brigadnog zapovjednog vozila, osam će biti oklopljena komunikacijska vozila, a preostalih 12 u inačici nazvanoj "oklopna radiokomunikacijska pristupna točka s povećanom funkcionalnošću".

Sva će vozila imati znatne strukturalne modifikacije koje su najočitije na stražnjem dijelu koji je u odnosu na temeljnu inačicu povećan i podignut. Bit će opremljena i dodatnom opremom kao što su sklopivi jarbol i nosači antenskih sustava.

Početkom 2007. već je potpisana ugovor švicarske vojske i MOWAG-a kojim je pokrivena konverzija 160 zastarjelih protuoklopnih vozila Pi-

ranha I, opremljenih protuoklopnim sustavom TOW, pogonske konfiguracije 6x6, u zapovjedno vozilo za povjednika bojne. No, kod tih se vozila ne provode opsežnije strukturalne modifikacije, nego samo uklanjanje nepotrebne opreme i oružja i postavljanje nove komunikacijske opreme i računala.

M. PETROVIĆ

Prvi zračni uspjeh NCADE-a

NAKON što je u travnju 2007. potpisala ugovor s agencijom MDA (Missile Defense Agency) agencijom o financiranju novog projekta, tvrtka Raytheon je početkom prosinca 2007. na poligonu White Sands, u američkoj saveznoj državi New Mexico, obavila prvo isprobavanje NCADE (Network Centric Airborne Defense Element) sustava, odnosno njegove ključne komponente - infracrvenog pretraživača ciljeva u glavi projektila zrak-zrak. Projektil je ispaljen s borbenog aviona F-16, a gađan je testni balistički projektil u njegovoj početnoj fazi leta, što je s uspjehom obavljeno. Za potrebe prvog pokusnog ciljanja iz zraka obavljena je modifikacija Raytheonovog projektila zrak-zrak kratkog dometa AIM-9X Sidewinder, iako je jedan od ciljeva NCADE projekta razvoj protubalističkih projektila zrak-zrak srednjeg i kratkog dometa, pri čemu će u daljnjoj fazi razvoja NCADE projekta velika pozornost biti dana prilagodbi i AIM-120 AMRAAM projektila.

Osnovu NCADE-a čini napredni infracrveni pretraživač za lociranje i

praćenje ciljeva u zraku ugrađen u projektil, u koji je dodan i dvostupanjski Aerojetov raketni motor koji s novom generacijom pogonskog goriva omogućava manju ukupnu težinu projektila i nešto veći domet. Ishodišni cilj NCADE programa je mogućnost lansiranja projektila s različitim platformi poput borbenih aviona, bespilotnih letjelica, zračnih brodova, aerostata, kako bi se napao protivnički balistički projektil neposredno nakon lansiranja. Uz to, s novim naprednim protubalističkim

projektilima zrak-zrak vide i mogućnost napada na protivničke zračne cisterne i AWACS-e, odnosno dodatnog jačanja protubalističkog štita SAD-a i njegovih saveznika poput Izraela, Japana i Južne Koreje. S obzirom na to kako se NCADE projektili mogu svrstati u tzv. low cost oružje, posebice u usporedbi s laserskim protubalističkim naoružanjem, vrlo je moguća njihova prodaja znatno većem broju zemalja.

I. SKENDEROVIC

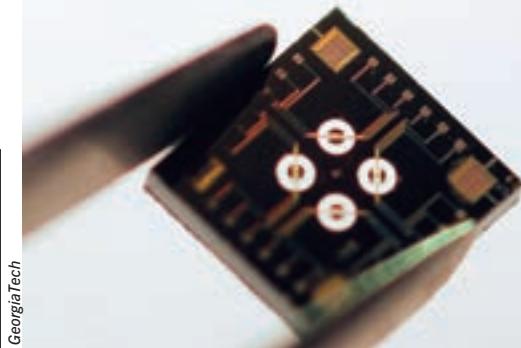
Senzor za opasne kemikalije

ISTRAŽIVAČI američkog Georgia Institute of Technology razvili su minijaturni senzor koji rabi polimernu membranu na sićušnom silicijskom disku što mjeri kemikalije u vodenom i plinskom okružju. Istraživači vjeruju kako nizovi takvih senzora s različitim vrsta površina mogu u terenskim uvjetima brzo detektirati brojne kemikalije.

Nova tehnologija omogućava analiziranje uzorka zraka i vode u terenskim uvjetima i, za razliku od dosadašnjih tehnologija koje su bazirane na velikim uređajima za analizu, ne traži prijenos uzorka u laboratoriju.

Tako se proces detekcije znatno ubrzava i može se odmah znati je li u određenom području prisutna neka opasna kemikalija. To je posebno važno kod sumnje na terorističke napade kemijskim sredstvima ili na industrijske incidente u npr. kemijskom pogonu ili skladištu.

Iako je riječ o tehnologiji koja je još uvijek u razvoju, testovi pokazuju dobre rezultate i u konačnici bi trebali omogućiti izradu malih i učinkovitih detektora kemikalija. Za takve detektore najveće zanimanje osim vojske pokazuju vatrogasci i druge slične ustanove i agencije koje nastupaju prve u slučaju nekog

incidenta s otrovnim i štetnim kemikalijama. Ukoliko se ne zna točno o čemu je riječ, treba napraviti teste kako bi se odagnala i najmanja sumnja, a nova tehnologija omogućava brzo i precizno detektiranje te određivanje potrebnih postupaka kako bi se potencijalna opasnost što prije sanirala.

M. PETROVIĆ

Američki program krstarica CG(X)

POD pritiskom američke ratne mornarice i Kongresa za razvojem nove krstarice temeljene na formi razarača DDG 1000 klase Zumwalt na nuklearni pogon, grupa analitičara koja trenutačno radi na sljedećoj generaciji velikog površinskog borbenog broda mogla bi predložiti dva potpuno različita broda unutar CG(X) programa. Prvi brod istisnine oko 14 000 tona, tzv. eskortna krstarica, izvedenica je razarača DDG 1000, a namijenjena je zaštiti udarne grupe nosača zrakoplova. Krstarica bi zadržala osnovne karakteristike trupa razarača DDG 1000 uvezane za još nepoznatu vrijednost, kao i vrstu pogona plinskim turbinama. Druga nova krstarica na nuklearni pogon bila bi daleko veća, istisnine oko 25 000 tona, konvencionalne forme pramca, a bila bi optimizirana za operacije obrane balističkim projektilima.

Prema prijedlogu, planirana je gradnja pet velikih i 14 eskortnih krstarica koje bi upotpunile 30-godišnji plan američke ratne mornarice za 313 brodova, a zamijenile bi još uvijek aktualne CG 47 Aegis razarače klase Ticonderoga.

Neimenovani izvori navode kako je dio CG(X) programa i razvoj Kinetic Energy Interceptor (KEI) rakete - velike rakete namijenjene presretanju i uništenju balističkih projektila koju razvija tvrtka Northrop Grumman. KEI raketu moguće je ispaliti s kopna ili broda, a presretanje balističkog projektila je moguće u bilo kojoj fazi njegovog leta. Prema vanjskim dimenzijama, raka KEI je daleko veća od vođenog projektila SM-3 koji je razvila tvrtka Raytheon za naoružanje američkih krstarica i razarača za BMD (Ballistic Missile Defense) ulogu. Prema sadašnjim spoznajama, promjer KEI-ja je 1 metar, duljina mu je gotovo 12 metara, a kao i SM-3 projektil ima kinetičku bojnu glavu. Lansirna cijev za jednu raketu zauzima prostor kao i 6-cijev-

ni lanser SM-3 projektila. Trenutačno se razvija kopnena inačica KEI rakete čija će prva ispitivanja započeti ove godine.

Pogon velike CG(X) krstarice temeljio bi se na nuklearnoj tehnologiji koja je ugrađena na američke podmornice klase Seawolf i nosače zrakoplova klase Nimitz. Još uvijek se vodi rasprava oko konfiguracije pogonskog sustava, pa se razmatraju dvije inačice: udvostručiti jedan reaktor ugrađen u navedene podmornice čime bi se dobilo 68 MW snage, ili prepoloviti 209 MW snage ugrađenih u nosače zrakoplova. Ukoliko je vjerovati prvim najavama, prva inačica se daleko manje razmatra zbog manjka snage za ukupnu potrebnu energiju krstarica. Konačna cijena nove velike krstarice još uvijek nije definirana, a s obzirom na to da će se temeljiti na cijeni gradnje i opremanja razarača DDG 1000 uz dodatan trošak ugradnje nuklearnog pogona, pretpostavlja se da će cijena velike CG(X) krstarice iznositi između 4 i 5 milijardi dolara. Američka mornarica planira narudžbu prve CG(X) krstarice u 2011. dok bi posljednji brod bi naručen 2023. godine.

M. PTIĆ GRŽELJ

Nedostatak sredstava za nove nizozemske brodove

PROGRAMI razvoja višenamjenskih odobalnih patrolnih brodova i broda za potporu mornaričkim operacijama nizozemske kraljevske ratne mornarice bit će ponešto usponjen u odnosu na predviđene rokove zbog nedostatka sredstava. U skladu s predviđenim, trenutačni rokovi dostave i ulaska u operativnu službu četiriju patrolnih brodova su od 2009. do 2012., dok bi brod za potporu trebao biti predan do 2015. godine.

Glavna karakteristika broda za potporu mornaričkim operacijama je velika helikopterska paluba s dvjema sletnim točkama te sletnom stazom i mogućnost smještaja 8 teških helikoptera tipa Chinook ili 8 helikoptera tipa NH90, a uz duljinu 196,2 m, širinu 33,5 m, i gaz od 7,8 m imao bi punu istisninu 24 500 tona. Uz veliku brodsku bolnicu predviđen je smještaj 20 operacijskih dvorana. Osnovno naoružanje sastojat će se od dva sustava za blisku borbu Goalkeeper CIWS i deset strojnica kalibra 0,5 mm. Temelj propulzije činit će sve popularniji dizel-električni sustav koji će omogućavati najveću brzinu od 20 čvorova.

S približno 3750 tona punе istisnine, glavne značajke trupa su duljina 107,9 metara, širina 16,2 i gaz 3,2 metra. Najvjerojatnije će biti naoružani jednim topom OTO Melara kalibra 76 mm, lakim brodskim topom MLG 27 i dvjema strojnicama kalibra 0,5 mm što odgovara operacijama patroliranja u obalnom području i spremnost na borbene aktivnosti slabog do srednjeg intenziteta.

Ti patrolni brodovi bit će opremljeni sa četiri dizel-motora Wartsila 12V26 koji će u sprezi s trupom postizati brzinu od oko 22 čvora. Krmena paluba predviđena je za prihvat jednog NH90 helikoptera, a nosit će i dva gumena čamca s tvrdim dnom. Uz posadu koja broji 50 članova postoji mogućnost smještaja dodatnih 40 mornara ili specijalnih postrojbi.

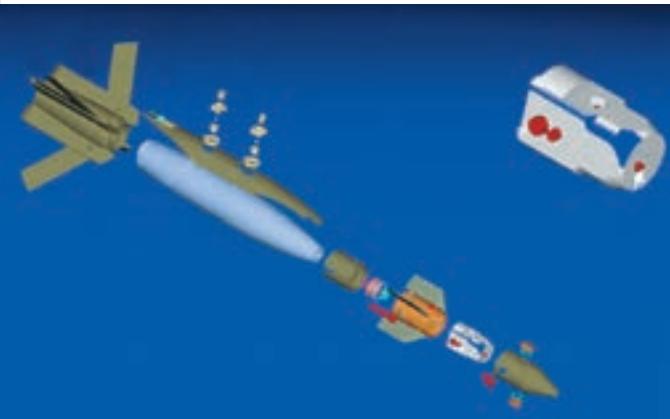
U skladu s izvorima, nedostatak sredstava pomaknut će dostavu odobalnih patrolnih brodova bar za jednu godinu, dok će u slučaju broda za potporu rokovi biti pomaknuti za tri godine. Bez obzira

na najavljene teškoće u programu, ugovori za gradnju svih četiriju patrolnih brodova trebali bi biti potpisani do kraja 2007. ili početkom 2008. godine. Ako gradnja dvaju patrolnih brodova bude povjerena nizozemskom brodogradilištu Schelde, a gradnja druga dva brodogradilištu Galati tvrtke Damen u Rumunjskoj, rok dostave brodova do 2013. godine mogao bi biti poštivan. Kako bi brod za potporu mornaričkim operacijama bio dostavljen mornarici do 2018., ugovor o gradnji trebao bi biti potpisani početkom 2014.

Maja PTIĆ GRŽELJ

Hibridni Paveway IV

AMERIČKO-BRITANSKI projekt razvoja nove generacije navođenih bombi, započet tijekom 2003., s razvojnim proračunom od 120 milijuna

funti, napokon je početkom prosinca 2007. postigao uspjeh. Nai-me, početkom prosinca britanskim borbenim avionima Harrier GR9A koji se nalaze u Afganistanu isporučena je prva količina "pametnih" navođenih bombi Paveway IV koje imaju tzv. hibridni sustav navođenja, odnosno uz lasersko navođenje imaju

i dodatno GPS/INS navođenje.

Isporuka prve količine novih Pavewaya se očekivala tijekom rujna 2007., međutim zbog problema s

Thalesovim Aurora upaljačima bile su nužne određene preinake i dodatna testiranja koja su uspješno obavljena tijekom jeseni, pa je tako početkom prosinca prva količina novih Pavewaya upućena u Afganistan. To nije bila jedina preinaka na "hibridnim" Pavewayima. Nai-me, tijekom 2003. kad je započet projekt razvoja temeljna ideja je bila prilagodba bombe GBU-12 Paveway II - Mk 82 od 227 kg, a tijekom vremena prešlo se na prilagodbu bombe GBU-16 Paveway II - Mk 83 od 454 kg, što čini jedinstvenu inačicu te obitelji "pametnih" bombi čiji je zasad jedini korisnik britanski RAF.

I. SKENDEROVIC

Portugalske specijalne postrojbe

Smješten na zapadnoj obali Pirinejskog poluotoka Portugal je oduvijek bio sudbinski upućen prema velikom oceanu. Tamo daleko, preko njega portugalski moreplovci i vojnici stvarali su imperij koji se svojedobno prostirao čak na četiri kontinenta

Igor SPICIJARIĆ

Povijest portugalske države i njezinih oružanih snaga pretpuna je ratnih kampanja koje su Portugalci vodili za svoju slobodu i neovisnost protiv različitih osvajača koji su se izmjenjivali u svojim pohodima na bogati zapad Pirinejskog poluotoka. Portugalska država oformljena je pred kraj XI. stoljeća, točnije 1095. godine. Od tada pa do suvremenog doba portugalska povijest bilježi borbe protiv najezeđe Maora u XII. stoljeću i rat protiv osvajača iz Kastilje u XIV. stoljeću. Rat protiv španjolske krune ponovno se vodio u XVII., a na listu osvajača upisale su se i Napoleonske trupe u XIX. stoljeću.

Prikliještenima između Atlantskog oceana i s moćnom Španjolskom za leđima, portugalskim vladarima nije preostalo ništa drugo nego svoje moreplovce slati u istraživanja i osvajanja preko velikog oceana. U relativno malo vremena za zemlju tada vrlo ograničenih ljudskih i materijalnih potencijala, portugalski voj-

nici i trgovci stvorili su imperij koji se prostirao na južnoameričkom, afričkom i azijskom kontinentu. Brazil, Mozambik, Angola, Azori, Gvineja Bisau, Capo Verde, Sao Tome, Goa i Macao bili su najvrdeniji dragulji u kruni portugalskih kraljeva. Dio tih kolonija (naročito onih afričkih) Portugal je vojnički i politički držao gotovo do sredine 70-ih godina prošlog stoljeća kada je nakon poraza u tzv. Kolonijalnom ratu (1961. - 1974.) morao priznati njihovu neovisnost.

Više od godinu dana poslije izbijanja I. svjetskog rata, tadašnja portugalska vlada pod pritiskom Velike Britanije zapovjedila je zapljenu svih njemačkih trgovackih brodova koji su se nakon izbijanja rata zatekli u tada neutralnim portugalskim lukama. Pod britanskim pritiskom Portugal je proglašio ratno stanje s Centralnim silama. U isto vrijeme osnovan je u gradu Tan-cosu tzv. Portugalski ekspediciji korpus (Corpo Expedicionário Por-

tugu - CEP) pod zapovjedništvom generala Nortona de Matosa. U svom sastavu CEP je imao 30 000 vojnika uključenih u britanske ekspedicione snage koje su se borile na zapadnoj fronti. Prvi portugalski vojnici pristigli su u rovove zapadne fronte u veljači 1917. Na istu frontu upućen je i poseban portugalski topnički korpus koji je trebao ojačati francuske topničke postrojbe već od ožujka 1918. Portugalske postrojbe sudjelovale su u nekoliko većih bitaka bez nekih zapaženijih postignuća. Čak što više, njihova Druga pješačka divizija je bila gotovo uništena u izravnom sudaru s njemačkim snagama. Osim na europskom zapadnom bojištu, portugalske kolonijalne trupe u Africi iz Angole i Mozambika borile su se također protiv njemačkih snaga u susjednim kolonijalnim posjedima. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Novi sukobi i stare prijetnje (I. dio)

Unatoč napretku tehnologija i sve preciznijim vođenim projektilima zrak-zemlja veliki dio borbenih letjelica, prije svega helikoptera, još uvijek djeluje s malih visina, unutar zone djelovanja lakih PZO sustava

Pripremio Siniša RADAKOVIĆ

Godine djelovanja savezničkih i NATO snaga u Iraku i Afganistanu još jednom su pokazale svu osjetljivost borbenih letjelica na djelovanje lakih PZO sustava, pa čak i onih "zastarjelih". Ustvari, kad se pogleda statistika zadnjih pet godina jasno je da ne postoji tip zrakoplova - s fiksnim ili rotirajućim krilima, borbeni ili transportni, koji nije oboren paljbom sa zemlje (vođenim ili čak nevođenim projektilima). Obarani su u najrazličitijim situacijama, kao u siječnju 2007. kad je AH-64 Apache američke kopnene vojske oboren snažnom paljbom lako streljačkog oružja i protuoklopnih ručnih bacača dok je pružao blisku potporu iračkim snagama sjeverno od Najafa.

I dok je opasnost od ručnih protuoklopnih bacača poznata od prije, još od doba rata u Vijetnamu i Angoli, čudno je da su i danas, unatoč tehnološkom napretku u posljednjih 40 godina, i dalje opasnost za suvremene borbene letjelice. Narav-

no, bez sustava navođenja pogađanje letjelica tim oružjem pitanje je čiste sreće. No, nedavno je u Afganistanu otkriveno nekoliko modificiranih projektila koji su dobili neku vrstu programiranih upaljača koji aktiviraju njihove bojne glave i prije udara u cilj. Na taj im je način znatno povećana vjerojatnost uništavanja sporih i niskoletiĉih ciljeva (kao što su transportni helikopteri), posebno ako se projektili ispaljuju u plotunima.

Igra mačke i miša

Tijekom hladnoga rata i nakon njega ostvaren je iznimno velik napredak u razvoju tehnologija potrebnih za luke PZO sustave, posebno raketne. Zbog toga je stvorena svojevrsna igra mačke i miša, u kojoj se proizvođači borbenih letjelica trude razviti nove tehnologije kojima će neutralizirati PZO opasnost. Na raspolaganju su im relativno jeftine infracrvene bljeskalice i mamci, ali i skupi elektronički sustavi ometanja.

A onda se dogodi da se letjelice nađu u opasnosti od potpuno novog lako PZO oružja koje čak nema ni sustav za navođenje koji bi se mogao ometati. Kako se projektili iz protuoklopnih ručnih bacača ispaljuju na ciljeve na maloj udaljenosti posade i elektronički sustavi za otkrivanje nemaju dovoljno vremena za reakciju. Jedina je mogućnost promjena taktike uporabe letjelica - letenje na većim visinama.

Glavno obilježje ratova u Iraku i Afganistanu je nepredvidljivost u svakom pogledu. Piloti mogu tjednima letjeti iznad određenog područja bez ikakvih reakcija sa zemlje, a onda se u trenutku naći na meti paljbe iz suvremenih lakih PZO raketnih sustava koji se lansiraju s ramena (MANPADS) ili iz svih mogućih i "nemogućih" oružja, od kojih većina nije namijenjena PZO djelovanju. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Gužva u zraku (I. dio)

Iako se to na prvi pogled ne čini tako, odabir odgovarajućeg borbenog aviona nije nimalo lagana zadaća

— Pripremio Dražen MILIĆ —

Ako se zna da operativni vijek suvremenih lovaca traje od 30 do čak 50 godina, onda se može postaviti logično pitanje isplati li se dati stotine milijardi američkih dolara (ili eura) za kupnju radarski nevidljivih (stealth) aviona. Naime, brzi razvoj radarske i elektrooptičke tehnologije mogao bi za samo nekoliko godina poništiti sve stealth prednosti. Tako se lako može dogoditi da avion kupljen danas po znatno nižoj cijeni, naknadnom modernizacijom i ugradnjom novog radara dobije mogućnost otkrivanja znatno skupljih stealth lovaca. Možda će neke druge odlike, kao mogućnost okomitog polijetanja i slijetanja, u bliskoj budućnosti biti mnogo važnije. Osim toga, sigurno je da će se za najkasnije deset godina u naoruža-

nju najsuvremenijih ratnih zrakoplovstava naći namjenski projektirane bespilotne borbene letjelice koje će i po cijeni i po borbenim odlikama znatno nadvisivati današnje najsuvremenije lovačke avione.

Danas kupci lovačkih aviona moraju paziti na sve aspekte, ne samo na nabavnu cijenu. Tu je i pitanje cijene (troškova) operativne uporabe koja nakon 30 godina može nekoliko puta premašiti nabavnu. Drugo važno pitanje su sadašnje borbene mogućnosti lovca koji se želi kupiti jer je odavno prošlo vrijeme kad su ratna zrakoplovstva mogla priuštiti nabavu specijaliziranih aviona. Danas se od suvremenog lovca očekuje uspješno obavljanje više zadaća, od lovačkih, južnih pa sve do elektroničke borbe.

Naravno, tu je i važno pitanje mogućnosti naknadnih modernizacija, to jest hoće li proizvođač aviona moći pružati odgovarajuću tehničku potporu kupcu do kraja operativnog vijeka lovca.

Da sve bude još komplikiranije, ne može svaki kupac kupiti svaki lovački avion koji zaželi. To nije samo pitanje novaca nego (još češće) političke spremnosti vlasti države u kojoj se lovac proizvodi protati ga određenom kupcu. Tako su se stvorile cijele regije kojima, iz čisto političkih razloga, dominiraju proizvođači iz Amerike, Europe, Rusije, a odnedavno sve češće i Kine. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Convair B-36 Peacemaker

B-36 je bio prvi bombarder s dovoljnim doletom da iz američkih baza dosegne ciljeve u Sovjetskom Savezu.

Unatoč tome i letačko i zemaljsko osoblje jedva je dočekalo da izade iz operativne uporabe

Domagoj MIČIĆ

Iako je sredinom prošlog stoljeća tvrtka Convair (punim imenom Consolidated Vultee Aircraft Corporation) bila važan proizvođač vojnih aviona, posebno bombardera, danas šira javnost uglavnom više ne zna za nju. Do toga je došlo jer je u ožujku 1953. tvrtka prodana korporaciji General Dynamics, čije vodstvo baš i nije imalo previše "sluha" za velika i nesigurna ulaganja u vojne avione. Zbog toga su već 1965. obustavili proizvodnju aviona, a 1994. dijelove Convaira prodali McDonnell Douglas i Lockheed. Već u to vrijeme samo su najveći poznavatelji znali da Convair još uvijek djeluje. Preostali ostaci ostatka Convaira službeno su ugašeni 1996.

Convair je nastao 1943. spajanjem tvrtki Consolidated Aircraft i Vultee Aircraft. Tvrta Consolidated svjetsku je slavu stekla hidroavionom Catalina i bombarderom B-24 Liberator. Najpoznatiji proizvodi tvrtke Vultee bili su palubni bombarder iz obrušavanja A-31 i A-35. Prvi veliki projekt novonastale tvrtke bio je strateški bombarder B-36.

Počeci razvoja

Korijeni B-36 sežu još u 1941., u vrijeme kad se činilo da će nacistička Njemačka u svom nezadrživom

pohodu osvojiti cijelu Europu, zajedno s Velikom Britanijom. Gubitak britanskog otočja značio bi i gubitak posljednjih europskih baza. Zbog toga je američko ratno zrakoplovstvo zatražilo hitan razvoj strateškog bombardera interkontinenatalnog doleta, dovoljnog da dosegne ciljeve u Europi iz baza smještenih u Sjedinjenim Američkim Državama. Tako je 11. travnja 1941. objavljen natječaj za novi bombarder koji je trebao imati maksimalnu brzinu leta 720 km/h, brzinu krstarenja od 440 km/h i operativni vrhunac leta 15 000 metara. Još važniji zahtjevi bili su dolet od 19 200 kilometara na visini od 8400 metara. Razrada idejnih planova ponuđena je tvrtkama Consolidated Aircraft i Boeing. Mjesec dana kasnije priključio im se i Northrop sa svojim prijedlogom letećeg krila. Tvrta Mc Donnell Douglas dobila je 19. travnja ugovor za prilagodbu motora Allison V-3420 za uporabu na bombarderima.

Tvrta Consolidated svoj je prijedlog Model 35 predala 3. svibnja 1941. Prijedlog je obuhvaćao dva rješenja bombardera sa četiri ili šest motora. Preuzeta su neka rješenja s bombardera B-24 Liberator, kao što je rep s dva vertikalna stabilizatora. Kako bi ubrzalo razvoj novog bom-

bardera, američko je zrakoplovstvo 19. kolovoza 1941. smanjilo zahtjeve. Tako je dolet smanjen na 16 000 kilometara, a borbeni radijus djelovanja na 6400 km s 4500 kg bombi. Nova brzina krstarenja određena je u rasponu od 385 do 480 km/h. Operativni vrhunac leta smanjen je na 13 400 metara. Boeing, Consolidated i Douglas su 3. listopada 1941. predali nove prijedloge uskladene s novih zahtjevima. Kao najbolja ponuda odabran je Consolidatedov Model 35, pa je već 16. listopada tvrtka dobila službenu dozvolu za nastavak projekta. Ugovor za izradu dva prototipa, označena kao XB-36, potpisana je 15. studenog 1941. Konačni odabir prijedloga sa šest motora obavljen je 22. studenoga iste godine, pa je odlučeno da će se, zbog uštede u masi i jednostavnosti konstrukcije ipak rabiti klasični vertikalni stabilizator. Kako ne bi došlo do brkanja dva projekta, Consolidated je 10. prosinca svoj projekt preimenovao u Model 36 i tako izbjegao zamjenu s Northopovim B-35 (više o ovom bombarderu i nasljedniku YB-49 možete pročitati u Hrvatskom vojniku broj 73). ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Hrvatski vitezovi Reda Marije Terezije (VII)

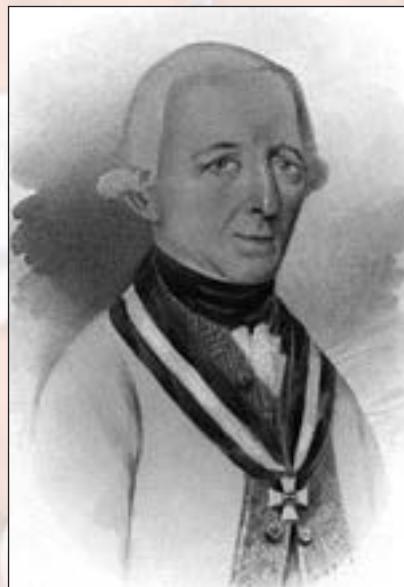
Petar Vid Gvozdanović (1738.-1802.)

Na položajima kod Weisskirchena 26. studenoga 1778. zaustavio je Gvozdanović pruski napad pred očima pruskoga kralja i nakon višesatne borbe odbacio ga natrag....

Vladimir BRNARDIĆ

Vojnu službu Petar Vid Gvozdanović počeo je 1752. s 14 godina kao dobrovoljac u reduciranoj Varaždinskoj krajiskoj husarskoj pukovniji. Rođen je 12. lipnja 1738. u Pavlancima na Žumberku kao sin poručnika Petra Gvozdanovića. Otac mu je poginuo 1757. u bitci kod Kolina u Sedmogodišnjem ratu, u kojoj je sudjelovao i Petar mlađi. Izgubivši oca, nastavio je s bitkama: sudjelovao je u prodoru do Berlina i bitkama kod Hochkircha, Bamberga, Maxena, Torgaua i Nossena. Zbog zasluga u ratu napredovao je sve do čina satnika (Rittermeistera). Već 1770. spominje se kao bojnik u Karlovačkoj krajiskoj husarskoj pukovniji, a 1773. promaknut je u potpukovnika i postao zapovjednik karlovačkih husara. Još 1770. carica Marija Terezija potvrdila mu je posjede u Žumberku, a 1773. i plemstvo. S Karlovačkom husarskom pukovnjom borio se tijekom Rata za bavarsko naslijeđe (1778.-1779.). Na položajima kod Schestowcza i Slavítina u nekoliko je navrata odbio neprijateljske pokušaje prijelaza preko rijeke Mette, nanijevši mu velike gubitke. Tijekom 15. i 16. srpnja 1778. izveo je Gvozdanović protunapad kod Frankensteinia i napao neprijateljski tabor. Djelomice je poubijao, a djelomice protjerao predstraže te prognao mnogo jače neprijateljske odjele iz njihovih baterija. Kod Hradecza uspjelo mu je u šahu držati čitav pruski korpus generala Wunscha tako da on nije mogao ništa poduzeti, a potom je sa svojim husarima odbacio grenadirsku bojnu Pitterisch preko Hau-

fena i zarobio pet neprijateljskih topova od 12 funti. Na položajima kod Weisskirchena 26. studenoga zaustavio je Gvozdanović pruski napad pred očima pruskoga kralja i nakon višesatne borbe odbacio ga natrag. Ne manje slavno držao se i kod Taubnitzu. Neprijatelj je nastupao prema njemu s nadmoćnjom silom, ali on nije čekao neprijatelj-

ski napad već je jurnuo na njega. Najprije je odbacio neprijateljsko konjaništvo i natjerao ga u bijeg, a potom je prisilio i pješaštvo da se povuče pod zaštitu vlastitog topništva. Taj i brojni drugi pothvati u kojima je iskazao osobitu srčanost, uviđavnost i lukavost donijeli su mu 1779. promaknuće u pukovnika i imenovanje za zapovjednika Slavonske krajiske husarske pukovnije, te Viteški križ Reda Marije Terezije. Odlikovanje mu je dodijeljeno na 13. promociji 19. svibnja 1779.

Iste godine dobio je ugarski barunat, a 1780. i zapovjedništvo nad Gradiškom krajiskom pješačkom pukovnjom s kojom je sudjelovao u Turskom ratu (1787.-1792.). Tijekom opsade Brebira (Bosanske Građiske) predvodio je Gvozdanović prvu kolonu, sastavljenu od 8. satnije pješaštva i 150 dobrovoljaca, u jurišu na neprijateljski tabor, gdje je zašao neprijatelju iza leđa. Turci su pružali snažan otpor i tek nakon trećeg ponovljenog juriša napustili su tabor. Gvozdanović je 6. listopada 1788. promaknut u čin general bojnika i primio je zapovjedništvo utvrde u Staroj Gradišći.

U prvom koalicijskom ratu protiv Francuske zapovijedao je na početku brigadom, a kako je 20. prosinca 1793. unaprijeđen u čin podmaršala, dobio je ubrzo zapovjedništvo divizije. Iako se mnogo puta istaknuo tijekom ratovanja od 1792. do 1795., proslavio se u okršaju kod Handschuhsheima, sjeverno od Heidelberga, 24. rujna 1795. Gvozdanović je u tom sukobu zapovijedao trima brigadama (sastavljenima od 10 bojni i 18 eskadrona, oko 8000 vojnika) s kojima je držao desnu obalu rijeke Rajne i Neckar. Brigada generala Adama Bajalića bila je raspoređena kod Neunheima i Handschuhsheima te Heidelberga. Druga brigada generala Michaela Frölicha nalazila se kod Kirchheim-a, a brigada generala Andreasa Karaiczaya kod Wieslocha. Njih su napale dvije mnogo nadmoćnije francuske divizije (7. Dufour i 8. Ambert) Rajnske armije Pichegrus s oko 12000 vojnika pod zapovjedništvom divizijskog generala Du-

foura. Gvozdanović je branio svoje položaje s velikom postojanošću, a vlastitom je hrabrošću i odvažnošću oduševljavao vojнике, tako da je neprijatelj bio potučen s velikim gubicima. Na bojnom polju je ostavio više od tisuću mrtvih i ranjenih, a među njima bio je i smrtno ranjeni francuski brigadni general Dusirat. Zaplijenjeno je i osam topova s predpregom, mnogo kola i prtljage, a zarobljen je teško ranjeni francuski general Dufour, 19 časnika i 500 vojnika. Posljedice te pobjede bile su važne. Maršal grof Clerfayt, zapovjednik austrijske vojske na Donjoj Rajni, više nije morao brinuti o svojoj pozadini i vezi sa zapovjednikom vojske na Gornjoj Rajni generalom konjaništva grofom Wurmserom. Naime, mogao se s njime i sjetiti kod Nidda i bočnim manevrom ugroziti pozadinu Sambre-Maas armije francuskog maršala Jourdana koja je još 4. rujna prešla Rajnu kod Düsseldorfa i Uerdingena. Stoga je Jourdan bio prisiljen na potpuno povlačenje preko Rajne.

Husar Karlovačke krajiske pukovnije

Prikaz bitke kod Handschuhsheima nakon koje je Gvozdanović odlikovan Komanderskim križem Reda Marije Terezije

Za iznimjan pothvat kod Handschuhsheima odlikovan je Gvozdanović Komanderskim križem Reda Marije Terezije koji mu je dodijeljen na 35. promociji 2. listopada 1795.

Potom je u lipnju 1796. upućen s grofom Wurmserom na ratište u sjevernoj Italiji, ali ondje mu je ratna sreća okrenula leđa. Na početku operacije usmjerene na slamanje opsade, koju je oko austrijske utvrde Mantove podigao francuski vojskovođa Napoleon Bonaparte, povjerio je grof Wurmser Gvozdanoviću zapovjedništvo prve kolone austrijske Lombardijske armije. Ona se sastojala od 16 bojni i 7 satnija pješaštva, 2 satnije pionira i 13 1/4 konjaničkih eskadrona zajedno s 24 topa, ukupno 17600 vojnika. Dok je Wurmser s glavninom snaga od oko 24000 vojnika Lombardijske armije napredovao od Trenta južno, Gvozdanović je sa svojom kolonom trebao napredovati prema Mantovi zapadnom obalom jezera Gardo. Saznavši za dolazak austrijske vojske Napoleon je zakratko prekinuo opsadu Mantove i uputio se prvo prema Gvozdanovićevoj koloni koja je ugrožavala njegove komunikacije s Milanom. U sukobu 2. i 3. rujna 1796. kod Lonata, na južnom kraju jezera Gardo, Massena je porazio austrijsku vojsku i natjerao je u bieg sve do Tirola, uz gubitke od 3000 vojnika i 20 topova. Početkom 1797. zapovijedao je Gvozdanović sa 6 do 7000 vojnika pete kolone austrijske vojske pod zapovjedništ-

vom generala topništva Alvinczya u bitci kod Rivolija (14.-15. siječnja 1797.). Ta kolona štitila je bolničku opremu i tešku prtljavu. Ubrzo, 28. veljače 1797. Gvozdanović je umirovljen.

Iako vrlo hrabar vojnik i divizijski zapovjednik, Gvozdanoviću je za velike operacije manjkalo zapovjedne sposobnosti, dara i naobrazbe.

Rivoli - posljednja Gvozdanovićeva bitka. Nedugo nakon nje je umirovljen

Na novom i nepoznatom tlu starost i slomljenošć oduzele su njegovom djelovanju brzinu i odlučnost. Umro je 13. kolovoza 1802. u svom dvoru u Čeićima kraj Grabra na rodnom Žumberku, a pokopan je u grkokatoličkoj župnoj crkvi sv. Ivana. Njegov rođak general bojnik Karlo Pavao Gvozdanović (1763.-1817.) također je odlikovan Viteškim i Komanderskim križem Reda Marije Terezije. ■

Davor Marijan: "144. brigada HV Sesvete 1991. - 1995.", Muzej Prigorja, Sesvete, 2007.

Monografija o 1. brigadi TO-a odnosno 144. brigadi HV-a ima točno 200 stranica - prvih stotinu govori o samoj brigadi, njezinom ustrojavanju i svim akcijama i operacijama u kojima su sudjelovali, dok preostalih stotinu donosi razne priloge kojima se zaokružuje tematska cjelina. "Ovo je povijest brigade, a ne pojedinca iz nje. To znači da je pojedinac svjesno zanemaren, a brigada se tretira onako kako se i definira, kao viša združena postrojba", istaknuo je autor u Uvodu, napomenuvši da su iznimka imena poginulih, ranjenih i zapovjednika, kojima je posvećen poseban prostor. Uz njih, u knjizi se nalazi i popis svih pripadnika brigade. "Budimo uvijek zahvalni svima koji su zaslужni za slobodnu domovinu. (...) Ne zaboravimo svu dobrotu i ljubav koja se dogadala za vrijeme rata, ali koja nije prestala. I ova je knjiga znak te ljubavi, dobrote i zahvale", stoji u Predgovoru koji potpisuje biskup Josip Mrzljak, što je tih ratnih godina bio na službi u sesvetskom kraju. Uredništvo ističe da je inicijativa za izradu monografije, pokrenuta tijekom 2006., ubrzo postala imperativ: "Od početka smo imali jedinstveni cilj, na kojem smo i ustrajali - da iznjedrimo knjigu koja će prikazivati brigadu, odnosno njezin ratni put, isključivo na temelju autentičnih dokumenata". Oni koji su, uz autora, najviše pridonijeli realizaciji ideje o nastanku monografije smatraju da ona treba poslužiti svima kao istiniti izvor i kao poticaj za buđenje sjećanja za neke buduće priče o 144. brigadi. Upravo to je razlog zbog kojega su članovi uredništva - Vlado Čondić, Ivica Nenadić, Žarko Čorić, Ivan Kordek, Jozo Matković, Aleksandar Benažić, Branko Podolar i Ante Damjanović - pozvali povjesničara Davora Marijana da napiše knjigu o brigadi na temelju svih raspoloživih i dostupnih dokumenata. Uz to, uredništvo je smatralo da u knjizi trebaju biti zabilježena i neka sjećanja zapovjednika brigade, koja na poseban način upotpunjaju ovu monografiju: "Razlog zbog kojega smo odlučili uvrstiti neke od njihovih sličica u priloge monografiji nije bila želja da pojašnjavamo ili polemiziramo s onim što je pisac knjige iznio kao činjenice, već da na jedan suptilan, rekli bismo, nježan način, pokažemo da je priča o brigadi zapravo priča o ljudima. Živima i mrtvima. Onakvima kakvi su uistinu bili." Iz istog razloga umetnute su i pojedine fotografije, uglavnom iz fundusa Muzeja.

Ova knjiga, kao "dокумент jednog bremenitog i prevažnog vremena", jednak je važna i za njezine protagoniste i za sve one koji žele saznati nešto više o vremenu koje nas je sve trajno obilježilo, a posebno je važna za one naraštaje koji će Domovinski rat otkrivati u usmenim predajama i u pisanim tragovima. U tom smislu ovo je hvalevrijedan doprinos hrvatskoj historiografiji, kao i istini o najvažnijem razdoblju hrvatske novije povijesti.

Mirela MENGES

Tri kralja

Iako je svaka pjesma na svoj način lijepa, božićne odišu posebnom ljepotom. Radosne su, životne, ugodnoga ritma, bogatog sadržaja. Kao da svaka od njih otkriva otajstvo božićnih dana i blagdana. Pjesma o kraljevima ili mudracima s istoka posebno je dojmljiva. Jedna njezina kitica kaže: "Tri kralja dodoše pred grad Jeruzalem, pitajući za mjesto gdje se rodi Isus". Ako čovjek ne bi ništa drugo znao o ta tri kralja ili mudrača, ovo bi mu bilo sasvim dovoljno. To su učeni ljudi koji dolaze izdaleka, slijede znakove s neba i zanimaju se za "svoga kolegu", još jednoga kralja, jedinstvenoga, Boga koji u ljudskom obliku dolazi među nas ljudi i koji po vanjskim znakovima ne odaje dojam veličine, a ipak je najveći. Naravno da su bitni i darovi koje oni donose (zlato, tamjan i smirna) jer je već po njima jasno o kakvom je kralju riječ, o kralju nad kraljevima, o Bogu nad bogovima, kojemu se idu pokloniti.

Zanimljivo! Vjerski poglavari izraelskog naroda koji su iz knjiga Staroga zavjeta znali da se ima roditi Spasitelj, obećani kralj i Bog, nisu taj događaj Božjeg rođenja pratili s posebnom pozornošću. Uspavani u svojoj prividnoj sigurnosti nezainteresirano su slušali "čakule" o Kristovu rođenju. A ovi stranci, mudraci s Istoka, ljudi intelektualci, slijedili su znakove s neba, povjerovali im i došli se pokloniti novorođenome kralju. Budimo realni, pa ovo i ne mora biti nešto posebno. Čovjek koji je sam sebi dostatan, koji misli da je tradicija na njegovoj strani i da će se radi tradicionalnih vjerovanja spasiti, da može mirno spavati jer pripada izabranom narodu, ne treba "uznemiravanja" sa strane. Uljuljan u svoju sigurnost spas očekuje od neba, a ne od zemlje. Ne razmišљa da je nebo poljubilo zemlju i da zemlja rađa Spasitelja. Pobožnom Židovu kao i zloglasnom Herodu nije trebao takav kralj. Židovima jer nisu prihvatali Utjelovljenje Sina Božjega, a Herodu ne treba zbog konkurenkcije. Unatoč njihovo nezainteresiranosti Kralj je sada tu. Rodio se Bog. Njega susreće i nalazi onaj tko mu poput mudraca ide ususret i koji ga traži. Poštovana gospodo, ako već govorimo o susretu s novorođenim kraljem, onda budi mo znatiželjni, uputimo se i tražimo ga. Tako su ga pronašli mudraci s Istoka, poznata tri kralja Gašpar, Melkior i Baltazar. Nemojmo da nas ovozemaljski Herodi odvrate od traženja, ne dopustimo da nas pokolebaju opasnosti koje se mogu pojavititi na tom putu. Mudar čovjek ide naprijed i tako pronalazi Dijete s Marijom.

Žarko RELOTA

FILMOTeka

Najbolji filmovi u 2007.

Ove godine dva filma ravnopravno dijele pobjedničko postolje, i to ne zato što ne mogu odlučiti koji mi je draži, nego zato što su svojom svježinom pokazali da film ima budućnost. Moderna tehnologija i napadna globalizacija ne mogu uništiti nečiju darovitost, a dobro napisani i režirani filmovi i za sto godina nekoga će oduševiti kao ova dva mene 2007. godine:

- 4 mjeseca, 3 tjedna i 2 dana - Cristian Mungiu - Rumunjska** - hrvatski film, iako u posljednjih pet-šest godina šije sve kinematografije bivše države, nažalost nije se nametnuo niti "brendirao" u europskim razmjerima. No, u posljednje tri godine to su napravili Rumunji, a Cristian Mungiu najbolji je njihov reprezent. Priča je to o jednom popodnevnu provincijske studentice iz vremena Ceausescuove Rumunjske u kojemu su se ljudi morali pretvarati da žive normalnim životom. Potpuna besprijeckost režije, koja mu je donijela Zlatnu palmu u Cannesu i nagradu za europski film godine, trebala bi se obvezno tumačiti na filmskim akademijama svim budućim redateljima.

- Izgnanstvo - Andrej Zvajgincev - Rusija** - za razliku od na zapadu iznimno prihvaćenog Rumunja, Zvajgincev i nije tako dobro prošao. Strani, a i domaći kritičari neopravданo su pisali kako je Izgnanstvo korak natrag u odnosu na iznimno hvaljeni prvijenac *Povratak* iz 2003. Moram se složiti sa žirijem Zagrebačkog filmskog festivala i ustvrditi da je ovo jedan od najbolji filmova što sam ikad vidio. Dvoipolsatna pjesma o bračnom paru čija se sreća negdje usput zagubila nema slabog trenutka. Premda 45-ogodišnji Zvajgincev ima tek dva filma u karijeri, nametnuo se kao najvažnija pojava ionako snažnog ruskog filma. Iako se ne libim Zvajginceva usporedivati s Tarkovskim, Izgnaniem je zaslužio jednakov vrijednu usporedbu, i to sa Stanleyem Kubrickom. Valja napomenuti da će se ova filma u hrvatskoj distribuciji pojaviti početkom ove godine.

Leon RIZMAUL

7. siječnja 1979.

Okončano ludilo Crvenih Kmera

Nakon četiri godine i gotovo dva milijuna mrtvih, 7. siječnja 1979. u Kambodži je svrgnut zloglasni režim **Crvenih Kmera** suludoga marksističkog vođe **Pola Pota**. Poslije državnog udara 1970. Kambodža je postala krvavo bojište na kojemu su se sukobljavale vladine snage generala **Lon Nola** i komunističke gerile - Crvenih Kmera. Unatoč teškim američkim bombardiranjima, Crveni Kmeri odnijeli su pobjedu ušavši u travnju 1975. u glavni grad **Pnom Pen**. Dvadeset i četiri sata nakon zauzeća Pol Potovi kmeri iselili su dvomilijunski grad uz prijetnju oružjem. Zatvorene su škole, spaljene knjige, srušeni vjerski objekti, a uništen je i gotovo svaki simbol zapadne tehnologije, od automobila do bicikala i medicinske opreme. Ukinuto je privatno vlasništvo i uništen novac. U uporabi je ostao samo radio kako bi prenosio Pol Potove govore i zapovijedi. "Za zemlju kakvu gradimo bit će dosta milijun dobrih revolucionara. Ostali nam nisu potrebni". Pod tim je geslom, prema nekim procjenama, za samo tri godine u smrt otjerano 1,7 milijuna stanovnika. Nacionalna ksenofobija kambodžanskog vodstva dovela je uskoro do niza sukoba s **Vijetnamcima**, a naposljetu do vijetnamske intervencije koja je 1979. srušila Pola Pota.

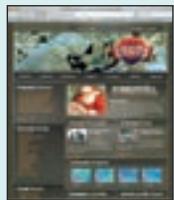
10. siječnja 49. prije Krista

Cezar prešao Rubikon

"*Alea iacta est! Kocka je bačena!*" i danas je to izreka kojom se želi označiti neka prijelomna odluka. Izgovorio ju je upravo na današnji dan daleke 49-te godine prije Krista rimske vojskovođe **Gaj Julije Cezar**, odlučivši da sa svojim legijama kreće na Rim i preuzeme vlast. Dogodaj se dogodio na obali rječice **Rubikon** koja je odavnine bila granica između **Galije Cisalpine** i **Italije**. Prijeći je pod oružjem još od Sulinih vremena značilo je svrstati se u otvorene neprijatelje **Rimske Republike**! Cezar je u to doba bio na glasu kao najsposobniji rimski vojskovođa nadmašivši druga dva *triumvira* - **Krasa i Pompeja**. Kad je Pompej uz pomoć **Senata** prigrabio svu vlast u Rimu, Cezar se iz **Galije**, gdje je ratovao, uputio u Italiju. Bio je to uvod u novi građanski rat u kojemu se Cezar dograbio s dojučerašnjim saveznikom Pompejom, čiju je vlast podupirao prevrtljivi senat. Galski pobjednik ponio se lukavije od svog protivnika. Uoči sukoba poručio je senatu da će odustati od vlasti i raspustiti svoje legije, ako to učini i Pompej koji to, dakako, nije htio učiniti. Time je Cezar stekao psihološku prednost u javnosti iako je raspolagao brojčano slabijim snagama. Prešavši Rubikon, za čas je uz pomoć mnogih pristaša zavladao Rimom... Leon RIZMAUL

WEB INFO

<http://airsoft-cro.com>

Zaboravite Paintball, zaigravate Airsoft, tako bi otprilike glasila poruka vlasnika sitea <http://airsoft-cro.com> koji promovira jednu, kod nas prilično nepoznatu igru. Site, u tom smislu, vrlo dobro informira posjetitelja o čemu je točno riječ, koje su prednosti, a koji nedostaci Airsofta u odnosu na sve ostale srodne društvene igre, te na prilično zanimljiv način uvodi potencijalnog igrača da se zainteresira, pa i zaigra. Dojma smo da je site dugi vremena osmišljavan i da je na njegovu pripremu utrošeno dosta vremena, jer je grafički i informacijski dobro zamišljen, zasad se i update radi priličnom brzinom, a općenita kvaliteta stranica i podstranica je i više nego zadovoljavajuća.

Kad se sve uzme u obzir, jedina primjedba koje bismo se (i to uz mnogo promišljanja) mogli dosjetiti je sam URL. Šteta što site nema .hr domenu, no vjerojatno i zato postoje dobi razlozi. U današnje doba ubrzanog informatičkog napretka, kad se word wide web širi svjetlosnom brzinom, posve je jasno da uspjeh nekog posla, pa makar to bila i obična ratna simulacija, itekako ovisi upravo o prepoznatljivosti sitea na internetu. Nadamo se da će ovako dobro osmišljenu stranicu kakva je <http://airsoft-cro.com> pratiti i uspjeh na bojnom polju, da će i Airsoft opravdati popularnost i vrlo brzo dostići uspjehe sličnih igara.

Neven MILADIN

KVIZ

pripremio D. VLAHOVIĆ

1. Godine 808. rođen je Gottschalk, benediktinac koji je boravio i na dvoru hrvatskog vladara:

- A Trpimira
- B Tomislava
- C Zvonimira

2. Hrvatsko-ugarskom državom 1308. je počela vladati dinastija:

- A Arpadovića
- B Anžuvinaca
- C Habsburgovaca

3. Znameniti Dubrovčanin rođen 1508. je:

- A Marin Držić
- B Ivan Gundulić
- C Ruđer Bošković

4. Dubrovačku Republiku je 1808. anektirao:

- A car Josip II.
- B Napoleon Bonaparte
- C sultan Mahmud II.

5. Pjesmu *In Tyrannos* napisao je hrvatski pjesnik umro 1908.:

- A August Šenoa
- B Silvije Strahimir Kranjčević
- C Antun Gustav Matoš

DISTRIBUCIJA OD TRAVNJA 2008

5.11 TACTICAL SERIES®

Croatia www.kroko.hr

New XPRT BOOTS, page 22

VIKING TACTICS™
gear, packs & cases

TARANI SERIES™
professional knives

NEW XPRT™ BOOTS

TAC SL5 GLOVES

New SL5 Gloves, page 31

New Sabre Jacket, page 15

5.11 **TACTICAL SERIES**

WWW.511TACTICAL.COM